

Ritzen wil af van onterechte uitgaven

Beursstudenten worden strenger gecontroleerd

De 'klantvriendelijke benadering' van beursstudenten is voorbij. Minister Ritzen vindt dat studenten moeten kunnen bewijzen dat zij niet bij hun ouders wonen, voordat aan hen een (hogere) basisbeurs voor uitwonenden wordt verstrekt. Ook moeten studenten kunnen aantonen dat zij hun eigen ziektekostenverzekering betalen, voordat daarvoor een vergoeding wordt gegeven. Samen met verscherpte controles, verwacht Ritzen hiervan een belangrijke vermindering van het gigantische aantal onterechte uitgaven aan studiefinanciering.

In een brief aan de Tweede Kamer kondigt minister Ritzen aan dat hij binnenkort een wetsvoorstel zal indienen, waarin studenten verplicht worden om vooraf bewijsstukken te overleggen omtrent hun uitwonendheid en hun ziektekostenverzekering. De bewindsman wil hiermee voorkomen dat de Groningse Informatiseringsbank telkens opnieuw bedragen uitkeert die later, na controle-acties, weer teruggevorderd moeten worden. Aan welke bewijsstukken de bewindsman denkt wordt niet vermeld, maar waarschijnlijk gaat het om uittreksels uit het bevolkingsregister kopieën van polissen. Het idee voor deze wetsvoorstellen is Ritzen aan de hand gedaan door zijn eigen accountantsdienst. Deze had in september geweigerd om een onderdeel van de financiële verantwoording over 1989 van het ministerie van onderwijs goed te keuren. Het ging om ten onrechte gedane betalingen aan studiefinanciering voor een bedrag van bijna 220 miljoen gulden. Volgens de accountantsdienst hebben deze onjuiste uitgaven betrekking op ontbrekende of verzwegen gegevens omtrent het eigen inkomen van studenten (57 miljoen gulden), uitwonendheid (29 miljoen), ziektekosten (15 miljoen). Onvoldoende controle door de Informatiseringsbank van inschrijvingsgegevens en aanvraagformulieren voor studiefinanciering waren goed voor de resterende 118 miljoen gulden. Daarnaast is ongeveer 14

miljoen gulden ten onrechte niet ingevorderd aan wettelijke rente over achterstallige studieschulden.

De accountantsdienst heeft de minister daarom aanbevolen wat minder 'klantvriendelijk' te zijn in verband met de studiefinanciering door het aantal controles uit te breiden en door vooraf meer bewijsmateriaal te vragen. Tot het verscherpen van de controles is minister Ritzen inmiddels al overgegaan. Beursstudenten zijn al ondervraagd over hun ziektekosten en binnenkort geschiedt hetzelfde omtrent uitwonendheid. Nog dit jaar of begin volgend jaar wil Ritzen het inkomen van studenten over het jaar 1988 laten controleren. Eveneens is de Informatiseringsbank een controle gestart op tussentijdse studiebeëindiging.

Ook aan de inning van studieschulden wordt meer aandacht besteed. Ex-studenten met een direct inbare kortlopende schuld hebben een sommatie gekregen. Ex-studenten met langlopende schulden kregen een betalingsherinnering. Per 1 januari aanstaande zullen de eerste dwangbevelen en dagvaardingen worden geproduceerd.

Minister Ritzen schrijft de Kamer dat hij van de ingezette hardere benadering verwacht, dat de onterechte uitgaven van de Informatiseringsbank al in 1990 substantieel zullen zijn verminderd.

Jos Dohmen/HOP

'Zachte' grens van 27 jaar voor beurs

Minister Ritzen heeft maandag een wetsvoorstel bij de Tweede Kamer ingediend, waarmee hij de maximale leeftijdsgrens voor de studiefinanciering wil verlagen van dertig naar 27 jaar. Het gaat om een zogenaamde 'zachte' leeftijdsgrens, waarop een uitzondering mogelijk is. Zowel in het regeerakkoord als in de in juni verschenen 'heroriënteringsnota studiefinanciering' was dat al aangekondigd. Het wetsvoorstel vervangt een oudervoorstel, ingediend door Ritzen's ambtsvoorganger Deetman, waarin de 27-jarige leeftijd als een 'harde' grens werd aangegeven. Dat eerdere wetsvoorstel is door de Tweede Kamer niet behandeld als gevolg van de val het vorige kabinet.

De uitzondering die krachtens het nieuwe wetsvoorstel mogelijk is, betreft studenten die op het moment dat zij 27 worden al bezig zijn met een studie. Zij mogen - mits hun inschrijvingsrechten niet zijn opgebruikt - de studie afmaken met behoud van studiefinanciering. Alleen wordt de studiefinanciering dan niet meer verstrekt in de vorm van een basisbeurs en aanvullende financiering, maar uitsluitend als rentedragende lening.

De 27-jarigenmaatregel hangt samen met het wetsvoorstel dat het recht op een basisbeurs en aanvullende financiering wil beperken tot de cursusduur plus een jaar, waarna nog maximaal twee jaar een lening verstrekt kan worden. De maatregel is overigens niet van toepassing op de huidige studenten en zij die op 31 juli 1991 al bezig zijn met een studie waarvoor zij een beurs ontvangen. Voor hen blijft de oude maximale leeftijdsgrens van 30 jaar gelden. (HOP/jd)

Lustrum Gezondheidswetenschappen valt veel duurder uit

In plaats van honderdduizend gulden blijkt de viering van het tweede lustrum van de faculteit der gezondheidswetenschappen tweehonderdduizend gulden te kosten. Volgens Marius Bassie, directeur van de faculteit, gaat het echter gedeeltelijk om kosten voor activiteiten die de duur van de feestdag ruimschoots zullen overleven. De werkelijke overschrijding van de kosten bedraagt twintigduizend gulden, voornamelijk omdat men enige tijd geleden besloot toch maar geen entree te heffen voor het lustrumcongres. Bassie over de andere uitgaven: "We zijn naar aanleiding van het lustrum gaan onderzoeken waar onze afgestudeerden zitten, omdat we ze wilden uitnodigen. Dat is gelukt, maar het kostte wel geld. Nu we ze gevonden hebben, willen we hen binden aan de faculteit. We zullen hen en hun werkgevers blijven bestoken met informatie."

Geert Dekker

Inhoud

PAGINA 7

Tien jaar Verplegingswetenschap

Verplegingswetenschap was een van de drie afstudeerrichtingen, waarmee Sociale Wetenschappen - de voorloper van de faculteit Gezondheidswetenschappen - tien jaar geleden van start ging. Dubbel feest dus en daarom een gesprek met de nieuwe voorzitter van VW, prof. dr. Huda Huijer Abu-Saad.

PAGINA 8

Tien jaar commissies

Studenten gezondheidswetenschappen: van geitewollensok tot colbertje, van gemotiveerde lui tot types die je nergens ziet. Is er dan niets wat hen bindt? Jawel: ze houden van commissies. Een rondgang langs pr-commissie, facultaire introductie commissie, commissie buitenland, het IKO, de VBGK enzovoorts enzovoorts. Een apart verhaal is dat van studievereniging 'Jus et Sanitas'.

PAGINA 9

Tien jaar bestuur

Drie jaar geleden was het oorlog op de faculteit, met als oorzaak een groot geldtekort. Inmiddels is de rust weergekeerd en zijn er geen smeuge rellen meer te melden. Wel een enkele hardnekkige criticus die vindt dat het bestuur van de faculteit te traag en niet besluitvaardig genoeg is.

PAGINA 10

Tien jaar Internationalisering

Wat de faculteit gezondheidswetenschappen de afgelopen tien jaar niet aan internationalisering heeft gedaan, hoopt ze het komende decennium goed te maken. Samen met de faculteit geneeskunde werd een uitvoerig projectvoorstel ontwikkeld. Met name ontwikkelings samenwerking krijgt daarin veel aandacht.

PAGINA 11

Tien jaar vergadertijgers

Studenten gezondheidswetenschappen houden dan wel van commissies, er in gaan zitten is een heel andere zaak. Toch zijn ze er wel, de vergadertijgers van het DBO, het GW-overleg, het IWC en de SRC. Ze werken volgens een vast stramien en in beultempo.

PAGINA 19

Tien jaar cultuur

Een studie gezondheidswetenschappen laat nog genoeg tijd over voor leuke hobbies, blijkt uit het verhaal van Margriet van Pelt, studente Theorie van de gezondheidszorg. In haar vrije tijd schildert ze. Het resultaat hangt binnenkort op een expositie in het Sciencepark II. GVO-medewerker Paul Geelen - ex-student bewegingswetenschappen - is ook al creatief bezig, als toetsenist van het Duo Penotti Trio.

PAGINA 20

Tien jaar gebouwen

De faculteit gezondheidswetenschappen telt drieëntwintig locaties. Tot de verhuizing naar Randwijck moeten studenten dus nog heel wat kilometers afleggen om zich van onderwijsgroep naar college naar practicum te verplaatsen.

10 J A A R
GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

Tien jaar Gezondheidswetenschappen

De Faculteit der Gezondheidswetenschappen, voorheen Sociale Gezondheidskunde, bestaat tien jaar. Wie voor het feest van vrijdagavond nog wat gesprekstof wil inslaan, kan terecht op pagina's 5 tot en met 14 voor een uitgebreid portret van de faculteit en haar bewoners.

Van afspraken komt weinig terecht

Tweede fase blijft zorgenkindje

Het blijft tobben met de universitaire tweede fase - of, zoals het tegenwoordig heet, het post-initieel wetenschappelijk onderwijs. Ook het enthousiasme en toekomst-optimisme van ongeveer 250 deelnemers aan de conferentie 'Wegen na het doctoraal', afgelopen vrijdag gehouden ter gelegenheid van het eerste lustrum van de Vereniging van Samenwerkende Nederlandse Universiteiten (VSNU), konden die sombere constatering niet verhullen.

In de komende vijf jaar zal het post-initieel onderwijs een van de belangrijkste onderdelen zijn van het werkprogramma van de VSNU. Daar is ook alle reden toe. Postdoctorale beroepsopleidingen worden nog nauwelijks aangeboden en de universitaire lerarenopleiding trekt bijzonder weinig studenten. De tweejarige ontwerpers- en onderzoekersopleiding kampt met een gigantisch financieringsprobleem en aan de vierjarige onderzoekersopleiding klagen de assistenten-in-opleiding (aio's) steen en been over de slechte begeleiding en lage salariering.

Tenzelfdertijd horen we het bedrijfsleven steeds harder roepen om meer technologisch ontwerpers en andere specialisten. De overheid wringt zich in alle mogelijke bochten om het tekort aan leraren te bestrijden. De onderzoekersopleiding heeft zich maar ternauwernood kunnen onttrekken aan een dreigende 'uithuizing' naar afzonderlijke instituten: de universiteit mag van geluk spreken dat de spoedig te starten onderzoekers binnen haar muren blijven.

Het zou niet erg fair zijn om de universiteiten nu aan te wijzen als hoofdschuldige aan het bijna-drama van het post-initieel onderwijs. Daarvoor is de situatie veel te complex, de overheid en het afnemende bedrijfsleven hebben op z'n minst evenveel boter op hun hoofd. Dat is het beste te zien aan de gang van zaken rond de tweejarige onderzoekers- en ontwerpersopleiding.

In 1985 sloot de toenmalige minister van onderwijs, Deetman, een zogeheten 'herenakkoord' met de Raad van Centrale Ondernemingsorganisaties (RCO). Het ministerie zou bevorderen dat er jaarlijks 4 à 500 ontwerpers kunnen afstuderen en voor elk van hen zou de universiteit de overigens magere - vergoeding van driehonderd gulden ontvangen. Maar geen nood: het bedrijfsleven zou stageplaatsen, gastdocenten en apparatuur ter beschikking stellen. Het leek een mooie sluitende afspraak.

Inmiddels blijkt het streefgetal van het aantal afgestudeerde ontwerpers bij lange na niet gehaald te worden. Vorig jaar werden er veertig diploma's afgegeven, nog niet eentiende van wat de bedoeling was. Het bedrijfsleven, dat alsnog harder roept om afgestudeerden, wil nauwelijks een cent bijdragen. Zelfs de beloofde stageplaatsen zijn in onvoldoende mate beschikbaar, apparatuur doorgaans al helemaal niet. En voor de schamele vergoeding die het ministerie geeft, kunnen de universiteiten de opleidingscapaciteit niet uitbreiden.

Vorige week werd bekend dat minister Ritzzen, zelf ook bijna ten einde raad, geld wil gaan stoppen in de tweejarige ontwerpers- en ontwerpersopleiding. Maar hij ziet geen kans om voor 1993 met een substantiële en vooral structurele bijdrage over de brug te komen. Om het destijds vastgestelde aantal afgestudeerden te halen, is er minstens 40 miljoen gulden

extra nodig. Waar de bewindsman het geld vandaan haalt om zijn toezegging gestand te doen, is voorlopig nog een raadsel. Een pikant detail is overigens dat Ritzzen staatssecretaris Wallage voor de verkiezingen heeft verkondigd dat de overheid zich niet de Zwarte Piet mag laten toe spelen door het bedrijfsleven. Het bedrijfsleven moest maar gedwongen worden om aan deze opleidingen bij te dragen, aldus de PvdA'er, desnoods via een andere besteding van de in het vooruitzicht gestelde lastenverlichting.

Dan de postdoctorale beroepsopleiding, ook al zo'n geval. Voor de stimulering van dit soort opleidingen stellen de ministeries van onderwijs en economische zaken sinds 1986 een bedrag van 150 miljoen gulden beschikbaar. Opleidingen die aan bepaalde criteria voldeden, zouden gedurende vijf jaar worden gesubsidieerd. Daarna moest de postdoctorale beroepsopleiding kostendekkend kunnen doordraaien, met andere woorden: op de centen van het afnemende veld, doorgaans het bedrijfsleven, in sommige gevallen ook de overheid.

Wat er vervolgens geschiedde, is toch een unicum in onderwijsland. Het geld kwam niet op. Begin 1990 draaiden er ongeveer veertig opleidingen. Van de beschikbare subsidie was nog niet de helft uitgegeven. Wat mogelijk nog ernstiger is: de opleidingen die van de grond kwamen, moeten nu al vrezend voor hun voortbestaan. Zij hebben vrijwel geen aanwijzingen dat het afnemende veld binnenkort de financiering in voldoende mate overneemt.

Ook hier weer meent minister Ritzzen te moeten ingrijpen, maar de vraag is wat te doen. Eind vorig jaar heeft de bewindsman een adviescommissie postdoctorale beroepsopleidingen ingesteld die het probleem moet uitdiepen. Uit die commissie is inmiddels vernomen dat een van de kernproblemen is dat de universiteiten niet weten wat het bedrijfsleven aan afgestudeerden nodig heeft. Maar anderzijds blijft het bedrijfsleven zelf in gebreke met het formuleren van zijn verlangens. We zullen ook hier nog meemaken dat de behoefte aan de kant van het bedrijfsleven niet zo groot is, dat men ook met geld over de brug komt.

Hele andere problemen spelen er bij de vierjarige aio-opleiding en de universitaire lerarenopleiding. De onderzoekersopleiding kampt, anders dan bij het overige post-initieel onderwijs het geval is, niet of nauwelijks met een tekort aan aio's. Dat is slechts in een enkele studierichting het geval. (Opmerkelijk genoeg de reeds sterk beroepsgerichte studies als bedrijfskunde, bedrijfseconomie, fiscaal recht en enkele technische vakken. Daar is het bedrijfsleven kennelijk niet meer een partij die vraagt om mensen met een postdoctorale scholing, maar is het juist een concurrent van de universiteit die aio's werft.)

Het manco van de aio-opleiding ligt, zoals genoeg bekend is, voornamelijk op het

vlak van de begeleiding en opleidingskwaliteit. Daarvan is aangetoond dat zij over het algemeen ver beneden de maat blijven. De redding van de onderzoekersopleiding wordt nu gezocht bij de onderzoekers die binnenkort van start moeten gaan. Daarin zouden zowel de tewerkstelling als de begeleiding van de onderzoeker-in-spe meer vorm dienen te krijgen.

Het probleem van de lerarenopleiding tenslotte ligt niet zozeer in de vormgeving en organisatie van de opleiding zelf, maar in de geringe aantrekkingskracht van het leraarsberoep. Van de duizend plaatsen die de opleiding biedt, waren er in het vorig studiejaar maar vierhonderd bezet. Bij sommige vakken, met name wis-, natuur- en scheikunde en economie, werd slechts vijftien procent van de capaciteit benut. De oplossing moet weer van de zijde van de overheid komen, waar staatssecretaris Wallage inmiddels convenanten sluit met vakorganisaties van leraren.

Hoe het nu verder moet met het post-initieel wetenschappelijk onderwijs kon op een VSNU-conferentie als die van afgelopen vrijdag niet worden beantwoord. De huidige manco's van het post-initieel wetenschappelijk onderwijs worden echter niet onder stoelen of banken gestoken en over remedies wordt nagedacht. Dat is natuurlijk mooi. Maar hoeveel verder zijn we eigenlijk geraakt sinds in 1982 voor het universitaire onderwijs de moderne tijd aanbrak met de invoering van de twee-fasenstructuur?

In de Wet twee-fasenstructuur werden de vier soorten post-initiële opleidingen voor het eerst als zodanig onderscheiden. Het was destijds nog de bedoeling dat de overheid de gehele 'tweede fase' zou betalen en dat degenen die de opleiding volgden gewoon student zouden zijn en beurs kregen. Onder de kabinetten-Lubbers is dat uitgangspunt formeel verlaten. De lerarenopleiding is nog een tweede-fase-opleiding conform de oorspronkelijke bedoeling. Maar de onderzoekersopleiding kent geen studenten meer, doch medewerkers die onder de betiteling aio in dienst zijn van de universiteit. De beroepsopleidingen moesten maar door de markt betaald worden en niet door de overheid.

Nu zien we dat de overheid alsnog moet gaan betalen voor de ontwerpersopleidingen. Voor de overige beroepsopleidingen is niet uit te sluiten dat de overheid, in plaats van het bedrijfsleven, ook voor een belangrijk deel van de kosten gaat opdraaien. En wat de aio's als werknemer van de universiteit betreft: in een interview in dit blad, kort na zijn ambtsaanvaarding, zei minister Ritzzen dat hij overweegt hen weer gewoon een student-status te geven, met studiefinanciering. In het kader van de onderzoekerschool natuurlijk, die daarmee de term 'school' wat meer recht doet.

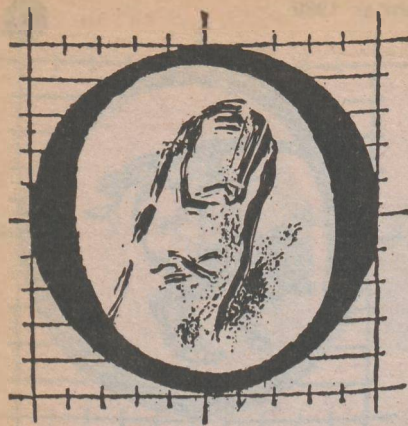
Bent U Barry Lane?

Nee, ik bedoel niet die straat in Cardiff, waar elke zich zelf respecterende wetenschapper wel eens komt. In Shorts of London op het Rembrandtplein in Amsterdam, kennen ze die straat niet. Wel Barry Lane, maar men zegt de kleinzoon van tante Leen die de moeilijke opgave heeft de pauzes in het optreden van Manke Nelis op te vullen. Men zal Nelis maar moeten aflossen, de laatste der Jordanezen. Hij zingt onverwoestbaar repertoire, zich funderend op als Johnny Jordaan en tante Leen. Manke Nelis kan echter meer: hij is de meester van het laat in de avond opbloeiende dubbelzinnige levenslied. Ik bewonder Nelis vooral als neo-platonicus, aanhanger van het idee van een voorgeschapen wereld. Wie kent niet zijn, ook op CD verkrijgbare onverbiddelijke bestseller. Ze kunnen kletsen wat ze willen maar twaalf meiden hebben vierentwintig billen. Een bemoedigend lied van iemand die zelf niet eens twee benen heeft. Waarom vertel ik jullie die flauwekul? Zeg toch eens iets verstandigs, hoor ik jullie verzuchten. Het is altijd hetzelfde, maak je nooit eens iets opbeurends mee. Maar daar gaat het nu juist om. Ik heb gemerkt dat veel Maastrichtse geleerden die een tweetal dagen moeten reizen in Nederland, moeite hebben om de avond te vullen. Zelfs komt het voor dat ze zich niet goed voeden. Stuur ze naar Washington, Zurich of Singapore, problemen hebben ze niet. Moeilijkheden ontstaan pas bij de late afspraak in Rijswijk bij WVC en de vroege vergadering in Utrecht. Binnenkort komt mijn gids uit hoe je op de beste manier in zulke gevallen moet handelen. Een kleine voorstudie om de verkoop te bevorderen. Men verlaat om kwart voor zes de receptie op WVC mompelt iets over hoe ver Maastricht is, en probeert vervolgens de 18.23 naar Den Haag CS te halen. Men heeft dan voldoende tijd op Thierry's Place te bezoeken. Thierry's Place is tegen het station Rijswijk aangebouwd en biedt de haastige reiziger een ongekend assortiment aan gefrituurde kleine kokswaars. Op november jongstleden ging mijn voorkeur uit naar een patat middel met whiskeysaus. Wat ik altijd waardeer in Thierry is zijn aandacht voor het produkt. Men krijgt bij hem de patat niet mee voordat deze voldoende oververhit is. Dan maar een treintje later, is Thierry zijn devies. Voor mij stond een secretaresse die voor haar hele hard werkend team zes patatjes oorlog alsmede twee berelullen bestelde. Al wachtend gaf ze opmerkelijk concrete informatie over de die morgen plaatsgevonden snelwegramp bij Breda. Als doorgaande reiziger had ik daarvan nog niet gehoord. Neen geeft U toch maar patat middel naturel. Achter mij doemen twee workaholics met stresskoffertjes op waarvan er een de duistere woorden spreekt: in dat sistum kun je van geen kanten de bekdrijf upkallen.

Thierry's Place is slechts het begin. In Den Haag begeeft men zich naar het Buitenhof. Tegenover Corona, het met sterren bekroonde restaurant waar men wel eens leden van het college van bestuur en dekanen zich op onze kosten kan zien binnen glijpen, bevindt zich een Chinees. Helaas bevond, want reeds enkele weken zit er een Mexicaan of zoiets. Zoals jullie weten gaat alles teloor. Deze Chinees was in het bijzonder op koopavonden een absolute aanrader. Lage prijzen, veel met boodschappen zeulende echtparen, declarerende chauffeurs van topambtenaren, mensen uit het bedrijfsleven. Niet plats Haags, maar vet Haags werd er gesproken. Het voer was prima, de volledig vette keuken. Ik heb er een keer een indonesische rijsttafel van fl. 27,50 besteld, die zelfs mij weken de eetlust heeft benomen. Meestal werd er om je heen nadrukkelijk gezweven. Heel rustig wat ik hoor altijd van die rare dingen. Een typisch passanten restaurant. Behalve de zakenmensen dan die zich luid en duidelijk laten horen. Eind september 1989 heb ik daar een monoloog gehoord uit de automobielbranche van een meer dan gemiddeld onbeschaamde schoonheid. "Dus jij komt eigenlijk nooit op Bali. Ik was daar twee weken geleden nog. Met dat wijffie van inkoop". Mensen, dat bestaat, die dingen gebeuren, jullie letten niet genoeg op. Ik voel me soms net Reve: een zogenaamd normaal mens heb ik nog nooit ontmoet.

Langer niet getreuzeld. We verlaten de weduwe van Indië tegen negenen om rond tien in Shorts of London aan te komen, waar juist Barry Lane enz, maar dat weten jullie ondertussen. Vervolgens de laatste trein naar Utrecht om in Holiday Inn, Hotel Smits of PaysBas de moede leden te strekken. Smits is trouwens aardig verbouwd moet ik zeggen. Het aantal zelfmoorden onder de gasten schijnt nu eindelijk teruggelopen te zijn. Volgende keer: eten in Hoog Catharijne en de opkomst van Amersfoort als uitgaanscentrum.

Hans Philipsen

Bladeren

Bart Brouwers

Efteling

Een corporale uitpatting met wellicht desastreuze gevolgen voor het Rotterdams Studenten Corps (RSC). Zo kan het uitstapje van de veertig leden van de aantredende en vertrekkende kroegcommissie aan het pretpark De Efteling wel worden omschreven. Afgelopen zomer werd de wiseling van de wacht gevierd met een bezoek aan 's lands populairste ontspanningsoord. Maar de grote hoeveelheden sterke drank die de corpsleden daarbij naar binnen werkten, hadden duidelijk hun uitwerking op het gedrag van de jongemannen. Ze saboteerden de speelautomaten, klommen op de daken van gondels en toonden hun geslachtsdelen aan voorbijgangers (voornamelijk ouders met jonge kinderen. Wachtmeesters van de rijkspolitie, die de groep trachtten te verwijderen van het pretpark, werden uitgescholden voor "vuile fascist". Naar aanleiding van de zomerse uitpatting heeft het rotterdamse College van Bestuur besloten om het RSC een proeftijd van twee jaar te geven, waarin elke soortgelijke misdraging zal leiden tot het einde van de vereniging. Het College zal dan de status van 'erkende vereniging' intrekken. Corpspresident Coen de Ruiter heeft inmiddels zijn excuses aan de Efteling aangeboden en de betreffende leden een reprimande gegeven. Een van hen is zelfs geschorst. De

Ruiter is geschrokken van de "zware reactie van het College van Bestuur". Volgens hem zal het lastig worden de komende twee jaar incidentjes als deze te voorkomen. Mocht het inderdaad zover komen dat het Corps zijn erkenning verliest, dan is dat "een regelrechte catastrofe", aldus De Ruiter.
(Quod Novum)

Gemeente

Een opmerkelijk initiatief van de gemeente Wageningen, dat misschien binnenkort in andere universiteitssteden navolging vindt. Het lijkt nog het meest op het uit vroeger tijden in katholieke kringen welbekende 'zieltjes winnen'. De gemeente heeft alle eerstejaars een brief gestuurd met het verzoek zich toch maar in te schrijven in Wageningen, in plaats van administratief in de woonplaats van de ouders te blijven. Dat heeft voor beide partijen voordelen, aldus de brief. In een advertentie doet de gemeente er nog een schepje bovenop: de uitleg dat een gemeente voor iedere inwoner geld krijgt van het Rijk om daarmee allerlei voorzieningen te financieren, wordt verduidelijkt met een tekeningetje. Daarop is te zien hoe een student zich laat inschrijven bij de gemeente Wageningen en daarvoor in ruil direct wordt overladen met stembiljetten, een rijbewijs en een paspoort, een uitkering en als klap op de vuurpijl een plaats op de wachtlijst voor woningzoekenden en een bewijs van vrijstelling voor dienstplicht. Bovendien ligt er nog het nodige baar geld op de welwillende student te wachten. 'Alvast bedankt' zegt de advertentie erbij.
(WUB)

Boio

Geen aio, geen oio, maar een boio: een beleidsgerichte onderzoeker in opleiding. Dat is (was) Marianne Weekers, die komende week als 's lands eerste boio af-

GLADIO-LA

Het schijnt ook dat Boudewijn zijn vrouw al die jaren Koningin Gladiola heeft genoemd.
(en dat de bisschop van Roermond Sinterklaas heeft afgeluisterd)

studeert. Zij studeerde Verplegingswetenschappen in Maastricht, maar volgde het laatste deel van haar opleiding aan het Instituut voor Sociaal-wetenschappelijk Onderzoek (IVA). De boio's moeten in de toekomst voldoen aan de vraag naar onderzoekers op sociaal-wetenschappelijk terrein. Er werken/studeren nu vier boio's bij het IVA, maar het is nog volkomen onduidelijk hoe hun opleiding er eigenlijk uit zou moeten of kunnen zien. De boio's zelf hebben al enkele kritische kanttekeningen bij het experiment geplaatst. Dat weerhoudt trouwens noch de IVA-directie noch de decaan van de sociale faculteit ervan enthousiast te zijn over de opleiding. In Nijmegen bevindt zich eveneens een handvol boio's. Zij zitten op het Instituut

voor Toegepaste Sociologie. Samenwerking met het IVA wordt wel overwogen.
(Univers)

Aegee

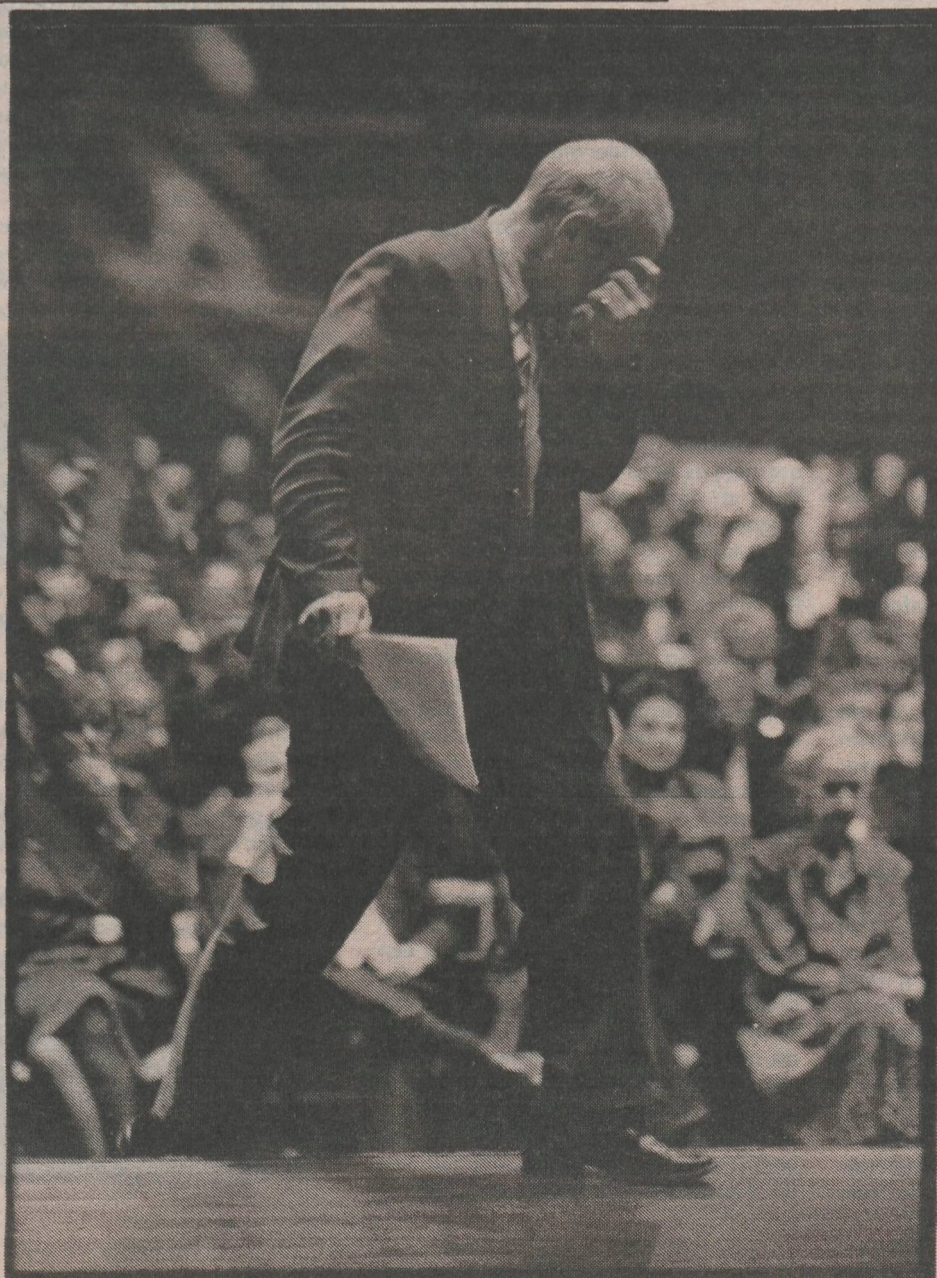
De Association d'Etudiants des Etats Généraux d'Europe, waarvan zich ook een afdeling in Maastricht bevindt, heeft een probleempje. Van de in totaal 500 leden komt een onevenredig groot deel uit Nederland (maar liefst 20%). Een van de doelen van de vereniging, het over de grenzen kijken voor een bredere ontwikkeling en meer werkervaring, blijkt dan ook vooral in Nederland populair. Spaanse of Italiaanse studenten komen nauwelijks via Aegee naar Nederland, maar omgekeerd gebeurt dat des te meer. Een van de redenen: het Nederlandse bedrijfsleven is niet geïnteresseerd in buitenlandse studenten. Voor de Nederlandse student blijkt een studie over de grens juist heel interessant te zijn, omdat er daar aanzienlijk meer te verdienen valt.
(Carrière)

Jasje

De Vrije Universiteit in Amsterdam heeft iemand ingehuurd om de instelling van haar grauwe imago af te helpen. Als eerste aanzet heeft deze pr-man, Rudolf Bevaart, de VU-hoogleraren zo gek gekregen om in een stoet naar de nieuwe VU-tramhalte te marcheren om dat station officieel te openen. Als daar de landelijke persfotografen niet op afkwamen... Het kostte Bevaart tot zijn verbazing wel de nodige moeite om de heren professoren zover te krijgen. "Ik vraag ze toch niet om in hun zwembroek naar die tramhalte te komen, of in een ballon de lucht in te stijgen. Dat soort krankzinnige dingen zou mij te ver gaan." Als zijn belangrijkste taak aan de VU ziet Bevaart het creëren van een 'wij'-gevoel, dat volgens hem volledig ontbreekt. Kleidingadviezen geeft Bevaart - ongevraagd - ook nog: onlangs kreeg een jurist een vermaning: "Dat jasje kan absoluut niet."
(Ad Valvas)7000

Maastricht mag dan onlangs een mijlpaal hebben bereikt met het inschrijven van de 6000ste student, een ander kleintje onder de vaderlandse universiteiten is de RL nog net vóór. Aan de TU Eindhoven kon onlangs de 7000ste student worden genoteerd. Het nieuwe record heeft de TUE vooral te danken aan de toeloop van inschrijvers (voornamelijk ex-HTS'ers) voor de verkorte opleiding. Een op de vijf studenten in Eindhoven is nu ex-HTS'er. Het aantal vrouwen blijft omhoog kruipen. Sinds 1982 stijgt hun aantal met een procent per jaar, om nu twaalf procent van de studentenpopulatie uit te maken. Voor de eerstejaars is dat 'zelfs' 14,5%.
(Cursor)

Cosa di Franco

Rector Bonke betreedt het podium tijdens het symposium waarmee het SWOI zijn 25-jarig bestaan vierde

Het faculteitsgebouw aan de Kapoenstraat (foto Franco Gori)

De faculteit Gezondheidswetenschappen bestaat nog lang geen tien jaar

In 1980 startte de studierichting Sociale gezondheidkunde als onderdeel van de Algemene Faculteit, die alles aan studenten en medewerkers herbergde wat niet met geneeskunde te maken had. In drie richtingen kon men afstuderen: Beleid en beheer, Verplegingswetenschappen en Gezondheidsvoorlichting en -opvoeding.

In 1982 kwamen daar vier studierichtingen bij, waarmee het totaal op zeven kwam, het huidige aantal. In dat jaar koos één student Biologische gezondheidkunde, twee sprongen er in het diepe met Theorie van de gezondheidswetenschappen, drie gingen Bewegingswetenschappen doen, terwijl vier tweedejaars het aandurfd met Geestelijke gezondheidkunde. Een faculteit Gezondheidswetenschappen was echter nog steeds niet te bekennen.

In mei 1987 werden er voor het eerst verkiezingen gehouden voor een faculteitsraad Gezondheidswetenschappen. De drieëneenhalf-jarige (of daaromtrent) faculteit is daarmee samen met de faculteit Algemene Wetenschappen (wiskunde, geschiedenis, wijsbegeerte en dergelijke) de jongste van de Rijksuniversiteit Limburg.

99 Studenten begonnen in 1980 aan de studie Sociale gezondheidkunde, in de daaropvolgende vijf jaar groeide de instroom van 150 tot 250 studenten per jaar. In 1987 telde de faculteit Gezondheidswetenschappen 1185 studenten. Een kwart daarvan was van het mannelijk geslacht. In 1990 neemt het aantal jongens nog steeds af. Van de nieuwe eerstejaars is tachtig procent vrouw. Op dit moment zijn er 2059 studenten.

Het aantal 'echte' eerstejaars is na het topjaar 1988 (457) gaan dalen. Vorig jaren waren het er 382, dit jaar 332. Dat de totale instroom niettemin toeneemt, is te danken aan de deeltijdopleiding verplegingswetenschappen. Deze opleiding zon-

der propedeuse scoorde in 1988 al 137 studenten, trok vorig jaar 155 mensen en explodeerde dit jaar met een instroom van 308 parttime studenten.

De verdeling van studenten over de overige afstudeerrichtingen is op een enkele uitzondering na (TGW) vrij regelmatig. Traditioneel populaire vakgroepen als BB en GVO zijn inmiddels in grootte bijgehaald door GGK, BGK en met name BW. Deze vijf grote richtingen krijgen er elk jaar 45 tot 70 studenten bij.

Over de aantallen medewerkers is nauwelijks exact cijfermateriaal te vinden. De schattingen lopen uiteen van drie- tot vierhonderd. Een nauwkeuriger bepaling wordt bemoeilijkt door bijvoorbeeld het gegeven dat mensen die voor de FdGW werken niet per se door de FdGW betaald hoeven te worden. Andersom kan hetzelfde voorkomen.

In de begroting van 1990 staat een aantal formatieplaatsen aangegeven (214), maar dat zegt nog niets over het aantal mensen dat er werkt: een formatieplaats komt min of meer overeen met een volledige arbeidsplaats en het aantal werknemers in deeltijd is groot.

Geert Dekker

“De grootste faculteit in Europa voor Gezondheidswetenschappen”

Studenten gezondheidswetenschappen kunnen kiezen uit zeven afstudeerrichtingen. “En daarmee zijn wij de breedste faculteit voor gezondheidswetenschappen in Europa,” vertelt professor Louis Boon, decaan van de GW-faculteit. Vanaf volgend jaar wordt daar bovendien een interfacultaire bovenbouwspecialisatie aan toegevoegd: milieugezondheidswetenschappen. En het gaat goed met de faculteit, weet Boon. “De rendementen in zowel de propaedeuse als in het doctoraal jaar liggen boven het gemiddelde. Of dat komt omdat de studie te licht is? Nee, dat is een onzinargument. Het is veeleer een teken dat onze studenten gemotiveerd zijn.”

Gezondheidswetenschappen - met zo'n tweeduizend studenten de grootste faculteit van de RL - is populair. Die populariteit is volgens Boon te danken aan het grote belang van de gezondheidszorg. “Bij ons komen veel mensen, die nog niet exact weten wat ze in de gezondheidszorg willen doen. Doordat wij zo'n breed studiepakket hebben, blijven er vele mogelijkheden voor hen open.”

De faculteit telt zeven afstudeerrichting. Beleid en Beheer, de opleiding tot managementfuncties in de gezondheidszorg. Dan Gezondheidsvoorlichting- en opvoeding (GVO), waar studenten leren om voorlichting te geven over een gezonde levenshouding. Verder gaat het om Bewegingswetenschappen, Biologische Gezondheidskunde, Geestelijke Gezondheidskunde, Verplegingswetenschap en Theorie van de gezondheidswetenschappen. Met ingang van volgend jaar wordt aan het onderwijsprogramma de interfacultaire studierichting Milieugezondheidskunde toegevoegd. Bij deze 'bovenbouwspecialisatie' kunnen studenten instromen die hun propaedeuse hebben gevolgd bij Gezondheidswetenschappen, Geneeskunde, biologie, scheikunde of milieuhygiëne.

De afstudeerrichting Bewegingswetenschappen (BW) bestudeert 'het bewegen van de mens'. Patty Slofstra, tweedejaars studente BW, vindt de studie niet moeilijk. Ze heeft gekozen voor Bewegingswetenschappen “omdat er veel natuurkunde in zit - dat vind ik wel leuk.” BW legt de nadruk op het voorkomen van ziektes en blessures en op revalidatie. De vakgebieden, die hierbij komen kijken zijn een combinatie van gedrags- en maatschappijwetenschappen en medisch-biologische disciplines.

Eerstejaarsstudente Liesbeth Hoogland ziet bewegingswetenschappen niet zitten. Zij heeft een sterke voorkeur voor Beleid en Beheer. “Dat organisatorische en zakelijke, dat ligt mij wel,” vertelt ze. Geestelijke Gezondheidskunde (GGK) lijkt haar evenmin iets. “Je moet je dan gaan bezig houden met allerlei geestelijke problemen. Volgens mij word ik daar zelf ontzettend depressief van.” GGK houdt zich voornamelijk bezig met de niet-medische aspecten die van invloed zijn op het gedrag van de mens.

Mens en milieu staan centraal bij Biologische Gezondheidskunde. BGK onderzoekt welke factoren het biologisch welzijn van individuen bepalen.

In de afstudeerrichting Verplegingswetenschap (VW) worden studenten geconfronteerd met een wetenschappelijke benadering van verpleging. VW concentreert zich op 'de verschijnselen, die verpleging noodzakelijk maken' en op 'de doelmatigheid van verpleegkundig handelen'.

Studenten, die kiezen voor de afstudeerrichting Theorie van de Gezondheidswe-

tenschappen (TGW) krijgen te maken met theoretische, historische en maatschappelijke achtergronden van gezondheid en de gezondheidszorg.

Stromen

Ellis Abbema, eveneens eerstejaars, heeft nog geen benul welke afstudeerrichting ze uiteindelijk zal kiezen. Voor studenten zoals zij heeft daarom dit jaar een kleine reorganisatie van de bovenbouw Gezondheidswetenschappen plaatsgevonden. Na het eerste jaar kiest de student niet een afstudeerrichting, maar een van drie stromen, die elk een aantal richtingen omvatten: Biowetenschappen, Gedragwetenschappen en Maatschappijwetenschappen. Na de vier 'stroom'-blokken volgt de keuze voor één richting, die vervolgens gedurende zes blokken centraal staat. Het laatste anderhalf jaar van de studie krijgen studenten opnieuw de vrijheid: om blokken uit verschillende richtingen te volgen, om zich te specialiseren in de reeds gekozen richting of om alsnog blokken uit een geheel andere richting te volgen.

Volgens decaan Boon krijgen studenten dankzij de reorganisatie meer mogelijkheden. “Studenten hoeven niet meteen voor een afstudeerrichting te kiezen. De studie staat daardoor wat meer voor hen open zodat ze zich beter kunnen ontwikkelen.”

Voor Ellis Abbema biedt de nieuwe regeling geen uitkomst. “Er zijn drie stromen

en in elke stroom zit wel een richting die mij aanspreekt. Ik kan nog steeds niet kiezen.”

Geneeskunde

Liesbeth Hoogland wilde aanvankelijk geneeskunde gaan studeren, maar omdat zij geen scheikunde in haar VWO-pakket had, koos ze voor gezondheidswetenschappen. Abbema vult haar aan: “Heel veel studenten gaan GW doen als ze voor geneeskunde uitgeloot zijn. Ik schat meer dan vijftientig procent.” Slofstra: “Ja, ik wilde eerst ook geneeskunde gaan doen. Maar GW bevalt mij nu ook prima. Misschien ga ik er nog geneeskunde naast doen. Bewegingswetenschappen maak ik in elk geval af.” Decaan Boon ontkent dat veel GW-studenten aan zijn faculteit studeren omdat zij door de numerus-fixus geen kans maakten bij geneeskunde. “Dat is een heel laag percentage van onze studenten. Wij houden ons daar ook totaal niet mee bezig. Of ik mij er zorgen over maak? Nee, integendeel.”

De drie studentes hebben moeite om aan te geven wat het verschil is tussen Gezondheidswetenschappen en Geneeskunde. Abbema: “Op de voorlichtingsdag hebben ze mij verteld dat Gezondheidswetenschappen begint waar Geneeskunde tekort schiet. Dat klopt geloof ik wel. GW is breder, meer bezig met de omgeving - meer gericht op preventie en revalidatie.”

Fred Akkerman

A point

August Magirus©

Emely had buiten Griekenland nergens meer moussaka gegeten die echt Grieks smaakte, en zij vroeg mij om een recept. Eenvoudige restaurants in Griekenland hebben een enorme oliekan klaarstaan, zo een waar vroeger de machinist zijn stoomlocomotief mee smeerde. In die restaurantkan zit olijfolie, die uitbundig over alle gerechten behalve het nagerecht wordt uitgegoten. Als daar die echt Griekse smaak vandaan komt, dan betwijfel ik of Emely de kennismaking wil hernieuwen. Maar een tamelijk magere en redelijk authentiek smakende versie van moussaka heb ik bewerkt naar het kookboek van Elizabeth Luard, *European Peasant Cookery* (Corgi Books). Dat boek is voor Nederlandse lezers daarom al zo aardig omdat er recepten van spekpannekoeken, bruine bonen, hangop, hete bliksem en gestoofde kabeljauwstaart in staan.

Moussaka dus. Een handig gerecht voor wie zijn bezoek niet alleen wil laten, want het smaakt het lekkerst lauw, opgewarmd of vers uit de afkoelende oven, of koud. In dat laatste geval zou ik het 's zomers als hoofdgerecht en 's winters in halve porties als voorgerecht eten. Voor twee flinke personen snijdt u aubergines en geschilde aardappels, een pond van ieder, en courgettes en rode pepers, ieder een half pond, in dunne plakken. Die bakt u allemaal na elkaar in weinig olijfolie tot ze half gaar zijn. Bewaar de groentes apart. Dan bakt u een half pond (of minder wanneer u flatulent bent aangelegd) gesnipperde uien en twee tenen knoflook in olie. Wanneer die kleuren, voegt u vier tot vijf ons lamsgebak toe, van de Turkse of Marokkaanse slager. Daar mag u zelf het vlees uitzoeken, en u betaalt er minder dan de helft als bij zijn Hollandse collega. Bak dat korrelig maar niet droog. Voeg dan aan het vlees een half tot een beel pond kleingesneden ontvelde (even in kokend water dompelen) en ontpitte tomaten toe, of de inhoud van een tot twee blikken tomaten. Verder een verkruimeld laurierblad en een afgestreken essertlepel kleingesneden verse salie en evenveel verse rozemarijn. Wanneer u gedroogde kruiden gebruikt, dan volstaat de helft. Proef voor versgemalen peper en zout.

Verwarm de oven voor op 180 graden. Leg in een vuurvaste schaal laag voor laag de groentes, die u niet of slechts beel licht zout, en dan het gebaktmengsel. Wissel twee of drie lagen groente af met twee lagen vlees. Maak een dikke béchamelsaus door op zacht vuur een eetlepel boter te laten smelten en daar twee eetlepels gezeefde bloem doorheen te roeren. Voeg wanneer alle boter in de bloem is opgenomen telkens een beetje melk toe, en blijf goed roeren met een garde om klontvorming te voorkomen. Stop met melk bijgieten wanneer u een dikke witte saus hebt. Breng die op smaak met peper en zout, en giet haar over de schotel. Rasp er wat pittige kaas, zoals pecorino of Parmezaan overheen. Luard noemt graviera of kefaló, maar die Griekse kazen heb ik in Nederland nooit gezien. De moussaka gaat minstens een half uur in de oven, totdat het oppervlak bubbelt en mooi gekleurd is.

Tien jaar bestuurscultuur

Beste vrienden tot het geld op was

Nog niet zo lang geleden sneden ze elkaar met liefde de strot af. 1987 was het, het rampjaar van gezondheidswetenschappen. Plotseling was de faculteit in financieel opzicht aan lager wal geraakt en moest er gereorganiseerd worden. Dat kostte een decaan de kop, Ten Hoor, en leverde ook anderszins weinig verheffende intermenselijke taferelen op. Totdat, als sneeuw voor de zon, het geldgebrek verdween. Vanaf die tijd is men weer de beste vrienden. Van de reorganisatie is sindsdien nooit meer vernomen. Een impressie van de bestuurscultuur aan de faculteit.

Sommigen praten er nog met een masochistisch soort heimwee over, zoals ouderen lyrisch kunnen worden wanneer de oorlog ter sprake komt: de kameraadschap, het avontuur, de duidelijke verhoudingen.

Het voert te ver om de facultaire conflicten van drie jaar geleden met oorlog te vergelijken, maar, zo zegt men dan: er gebeurde tenminste wat. De vergaderingen van de faculteitsraad waren een stuk leuker, nu is het soms moeilijk de ogen open te houden. Hans Trouw was destijds raadslid voor het wetenschappelijk personeel, en zit nu in het bestuur van de faculteit. "Deze raad is een beetje slap, er zijn geen principiële discussies meer. In die tijd speelden er conflicten tussen fundi's en realo's over het onderwijssysteem, over de vraag wat gezondheidswetenschappen nu eigenlijk was en moest zijn; een WP-fractie bestond grotendeels uit hoogleraren die posities innamen waar de studenten dan weer tegen waren, kortom, soms was het inderdaad oorlog."

Daarmee is de situatie al in grote lijnen geschetst. De faculteit is in rustiger vaarwater terecht gekomen. Toen eenmaal bleek dat de financiële problemen zichzelf uit de wereld hielpen door de wassende stroom studenten en de daarmee gepaard gaande extra geldmiddelen, zakte de beoogde maar zo omstreden reorganisatie als een pudding in elkaar. Van de twee operaties die op de rails waren gezet is alieen de curriculumherziening werkelijk aangepakt. De echte reorganisatie van de faculteit, met name de vermindering van het aantal vakgroepen door ze te clusteren, en het opheffen van zogeheten afstudeerrichtingspecifieke vakgroepen (wat is er mooier dan het universitaire jargon), is doorgelopen op effectief verzet van de betrokkenen en het gebrek aan noodzaak om nog werkelijk ingrijpende stappen te zetten.

Overschot

Het mag dus zo zijn dat geld de mensen niet gelukkiger maakt, een faculteit wordt er beslist een stuk harmonischer van. Want hoe is het nu? Een wereld van verschil, getuige het meest recente conflict in de boezem van het bestuur. Dat betrof een onvoorziens overschot op de begroting van zo'n anderhalf miljoen. Het geld had natuurlijk beter besteed kunnen worden, en er zal dus wel wat mis zijn met de interne financiële rapportage. Met andere woorden: de zaak is een ruzietje wel waard, maar dat het een luxeprobleem is zal niemand ontkennen.

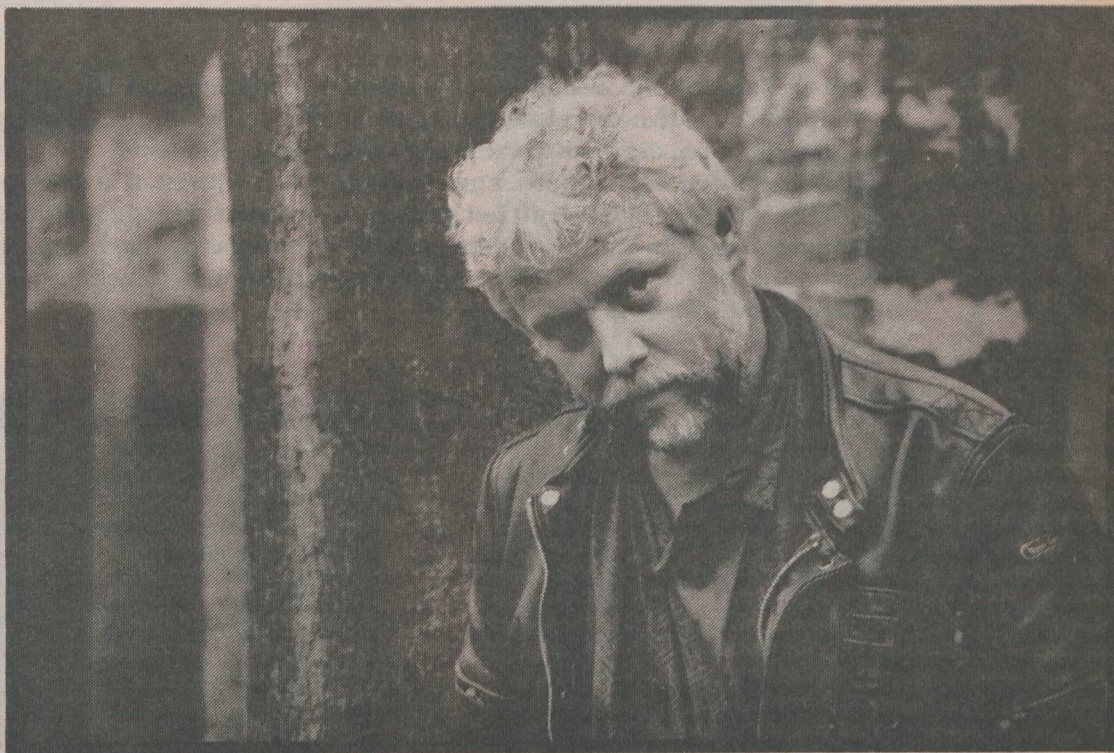
Zelfs de breuklijn die dwars door de faculteit heenloopt, die tussen de gamma- en de bèta-richting, heeft zijn scherpe

randen verloren. Destijds vertrouwde de ene groep de andere nog voor geen stui-ver, beschuldigde men elkaar beurtelings van coupogingen en van verduistering van middelen.

Door de financiële ruimte is nu de verhouding tussen gamma- en bètagroepen iets meer tot tevredenheid van de laatsten geregeld. Volgens Wim Saris, hoogleraar humane biologie en de enige 'bèta' in het huidige bestuur, is de onderlinge waarderung tussen beide richtingen de afgelopen jaren beduidend groter geworden. Men heeft meer oog voor elkaars onderzoekeprestaties, en zelfs het gevoel dat er over en weer wat van elkaar te leren valt. Het toenmalige raadslid Saris zette tijdens de facultaire hoekse en kabeljauwse twisten een opvallende stap: omdat er in raad en bestuur toch niemand wilde luisteren naar het standpunt van de bèta's vond hij het niet langer nodig zijn kostbare tijd aan de raadsvergaderingen te besteden. Voelt hij zich nu nog steeds een roepende in de woestijn? Allerm minst, meldt hij opgewekt.

Niet besluitvaardig

Maar gaat er dan helemaal niets meer mis? Zijn er geen smeugige rellen meer waarbij A niet meer met B wil praten, mensen boos hun functies ter beschikking stellen? Ach, er is nog wel eens wat, vertellen de ingewijden, maar de dimensies van weleer zijn ver te zoeken. Een enkeling volhardt in zijn kritiek. Oud-decaan Foppe ten Hoor vindt dat de kloof tussen gamma en bèta nog steeds bestaat, maar dan vooral in 'culturele' zin: het zijn verschillende werelden, er vindt geen kruisbestuiving plaats, en daar wordt ook te weinig aan gedaan. Net zoals er niks gedaan is aan de reorganisatie. Daar raakt hij een punt dat ook in een gesprek met Hans Maarse, hoogleraar beleid en beheer en voormalig bestuurslid, bij voortdurende naar voren komt. Het bestuur is te traag en niet besluitvaardig genoeg, zegt hij vol overtuiging. De reorganisatie had veel krachtiger, doortastender, steviger aangepakt moeten worden. Nu is het issue weer doorgeschoven naar de verhuizing, als men maar eenmaal met zijn allen in één gebouw zit. Maar de keerzijde van zijn woorden levert Maarse er meteen bij. Een te macho-achtige voorstelling van wat een bestuur kan doen is ook weer niet op zijn plaats, zegt hij. "Dit is een professionele organisatie. De hiërarchische lijnen zijn daarin niet zo belangrijk, de vakgroepen hebben veel te vertellen. Een bestuur zit structureel nooit in de positie dat het directief leiding kan geven. Aan de andere kant moeten we het ook weer niet voorstellen alsof een bestuur volkomen verlamd zou zijn." Een voorbeeldje: het iMTA, het instituut

Decaan prof. Louis Boon (foto Franco Gori)

voor medisch technology assessment waar successievelijk de drie belangrijkste medewerkers weglopen, het instituut op de rug en met de pootjes omhoog achterlatend. Dat heeft het bestuur op zijn beloop gelaten. "Bij dit soort processen moet een bestuur er meteen bovenop springen."

Decaan Louis Boon daarover: "Wij hebben alles gedaan om die mensen te behouden. Maar de directeur Rutten heeft het iMTA gebruikt om naar Rotterdam te komen, die was niet tegen te houden. Een andere medewerker had van begin af aan al laten weten zijn tijd niet hier te zullen uitdienen, en de derde hebben we een zeer lucratief aanbod gedaan, waarover hij lang heeft nagedacht maar dat hij uiteindelijk heeft afgewezen. Die gaat nu mee met Rutten naar Rotterdam. We hebben wel een fout gemaakt. Namelijk dat we hebben toegestaan dat het iMTA zo geïsoleerd is gebleven. Het stond niet alleen los van de vakgroep economie van de gezondheidszorg, ook van de rest van de faculteit. Overigens was Maarse portefeuillehouder onderzoek in het faculteitsbestuur in de tijd dat het iMTA met deze constructie is opgezet."

Welles-nietes

Boon heeft wel meer terug te zeggen op de opmerkingen van Maarse over de geringe besluitvaardigheid van het bestuur, en de grote afstand die er tot de vakgroepen zou bestaan. Maar de discussie neemt dan al snel welles-nietes achtige trekken aan. Boon: "Laatst hadden we een vergadering van bestuur met vakgroepsvoorzitters, maar wie was er niet? Juist." Maarse: "Die vergadering werd twee dagen van te voren aangekondigd. Ik kon dus niet."

Boon weer: "De leden van het bestuur moeten vaak op stel en sprong stukken lezen en besluiten nemen. Zo gaat dat nu eenmaal."

Een eenakter voor twee heren dus. Niet iets om lang bij stil te staan, ware het niet dat een van de twee in alle verhalen van alle zegslieden over de facultaire bestuurscultuur prominent figureert. Niet alleen

vanwege zijn functie, vooral ook vanwege de manier waarop hij die vervult. De dit jaar voor drie jaar herbenoemde decaan Boon wordt door vriend en vijand zeer dominant gevonden, iemand die een zwaar stempel drukt op het bestuur en de faculteit als geheel. Hij is er vierentwintig uur per dag mee bezig, met tomeloze inzet en enthousiasme. Resultaten als de curriculumherziening en het binnenhalen van milieugezondheidskunde worden voor een belangrijk deel op zijn conto geschreven. Als de raadsvergaderingen al saai zijn vanwege het gebrek aan controversiële agendapunten, dan maakt Boon er altijd nog wel een leuke show van, zegt Evelyne de Leeuw, WP-raadslid. Hij heeft humor, zet mensen waar het even kan te kakken, is een soort conferencier.

Toch is niet iedereen even gecharmeerd van de "bouwwakkerige stijl" (Hans Trouw) van deze "intellectuele krachtpatser" (De Leeuw). Niet binnen, maar zeker ook niet buiten de faculteit. Berucht zijn inmiddels de aanvaringen met het college van bestuur, waarin de nogal op vormelijkheid gestelde voorzitter Vredevoogd maar moeilijk overweg kan met de rondborstige decaan. Heeft die namens zijn bestuur weer eens een brief geschreven op een toon die het college niet bevalt, dan komt het gezelschap faculteitsbestuurders voor de zoveelste keer op het matje. Drie kwartier later ziet men ze dan weer grinnikend teruglopen van het oud-gouvernement (waar het college zetelt) naar de faculteitspanen aan de Lenculenstraat. Boon: "Wij hadden bijvoorbeeld besloten om een keiharde brief te schrijven over de uitgangspunten van de dienstenreorganisatie. Daar klopte volgens ons niets van. Ik heb toen wel gedacht: waarom schrijven jullie niet eens een leuke brief terug?"

Maar Boon weet ook wel dat zoiets niet echt te verwachten is. Vreest hij niet dat zijn emotionele manier van doen contra-productief kan werken? "Dat kan best

(vervolg op pagina 8)

Drie jaar studievereniging 'Jus et Sanitas':

Grote waardering, weinig bekendheid

Recht en gezondheid: ziedaar de twee hoofd-ingrediënten van de studievereniging Jus et Sanitas. Zoals de naam al aangeeft gaat het om een multidisciplinaire studievereniging, die haar wortels heeft bij zowel rechten als gezondheidswetenschappen en geneeskunde. Bij de juristen is de belangstelling voor de ideeën van deze club veruit het grootst: zij vormen ruim de helft van het ledenaantal van Jus et Sanitas. Gezondheidswetenschappers volgen met een kleine veertig procent, een handvol geneeskunde-studenten maakt het totale ledenaantal (dat net boven de zestig ligt) vol.

Ira Boissevain en
Bert Caris
(foto Franco Gori)

Dat Jus et Sanitas voor het merendeel uit rechtenstudenten bestaat, heeft alles te maken met de oprichting van de vereniging, in juni 1987. Het door de studenten opgezette blok gezondheidsrecht liep toen tegen zijn eind en de deelnemers vonden dat eigenlijk maar zonde. Gezondheidsrecht behoorde niet tot het vaste curriculum bij rechten, maar uit het enthousiasme tijdens het eenmalige blok bleek dat er wel degelijk behoefte aan zo'n studie-onderdeel was. In samenwerking met de (toen al vijf jaar bestaande) vakgroep Gezondheidsrecht ontstond op die manier de vereniging Jus et Sanitas.

"Het was - en is nog steeds - de enige echte multidisciplinaire studievereniging binnen de RL", zegt Bert Caris, die twee weken geleden zijn voorzittershamer overdroeg aan Ira Boissevain. "Andere verenigingen die hun leden net als wij van verschillende faculteiten krijgen, hebben hun accent veel meer op gezelligheid liggen, bij ons gaat het om de studie." Caris is met het opgeven van zijn bestuursfunctie bij Jus et Sanitas zijn aandacht voor het gezondheidsrecht trouwens niet kwijtgeraakt: sinds kort is hij werkzaam bij de vakgroep Gezondheidsrecht.

Trots

Caris' opvolgster Ira Boissevain is wat voorzichtiger over het unieke karakter van Jus et Sanitas: "De Studievereniging Internationale Betrekkingen is bijvoorbeeld ook actief binnen verschillende faculteiten. Wat eigenlijk veel leuker is, is dat wij de enige gezondheidsrechtelijke studievereniging van Nederland zijn. Ook de vakgroep Gezondheidsrecht is daar trots op." Boissevain kwam als eerstejaars rechten al direct in het bestuur van Jus et Sanitas terecht en toen twee weken geleden het hele oude bestuur

opstapte, was haar stap van het penningmeesterschap naar de voorzitterspositie een logische. Boissevain voelt zich thuis bij Jus et Sanitas, hoewel ze vanaf het begin een aversie had tegen die eerste 'J' in de naam. "Dat moet natuurlijk een I zijn. We krijgen nu vaak mensen die het eerste woord als 'zjuu' uitspreken. Maar de afkorting 'JES' is inmiddels zo ingeburgerd, dat die I er wel nooit zal komen."

Sterk gemaakt

Hoewel Jus et Sanitas is ontsproten uit de rechtenfaculteit heeft de vereniging zich vanaf het begin sterk gemaakt voor deelname uit de drie verschillende faculteiten. "En niet alleen in het ledenbestand, ook in het bestuur van de vereniging", zegt Bert Caris. Jus et Sanitas heeft zich de afgelopen drie jaar naar buiten toe gepresenteerd met symposia, lezingen en themadiscussies rond veelal actuele onderwerpen. Enkele voorbeelden: commercialisatie van de gezondheidszorg, orgaantransplantaties en de verhouding arts-patiënt. De vakgroep Gezondheidsrecht maakt dankbaar gebruik van het enthousiasme bij de studievereniging. Een videoband met de discussie rond het thema 'mondigheid van de patiënt in zijn relatie met de arts', een paar jaar geleden al gemaakt door Jus et Sanitas, wordt bijvoorbeeld in het onderwijs nog steeds gebruikt.

Beleid en Beheer

De belangstelling van buiten de rechtenfaculteit is bij de vakgroep Beleid en Beheer in de Gezondheidszorg het grootst. Caris: "Het blok gezondheidsrecht is vooral bij die richting erg in trek. Maar dat wil nog niet zeggen, dat iedereen die dat blok volgt, ook meteen lid wordt van Jus et Sanitas. Integendeel, het is maar een klein groepje. Ondanks al onze druk bezochte symposia is onze naamsbekendheid nog heel gering. Waarschijnlijk heeft men niet voldoende door dat dankzij ons zo'n symposium plaatsvindt."

Ira Boissevain beaamt dat gebrek aan naamsbekendheid, maar ze is vastbesloten er tijdens haar voorzitterschap wat aan te gaan doen. "We hebben in het verleden wat te weinig aandacht aan de promotie van onze vereniging besteed, maar dat gaat binnenkort wel veranderen. Het is nog niet precies duidelijk hoe, maar we proberen nu een aantal ideeën te vormen om onze activiteiten bij een breder publiek bekend te maken. Een ding staat in elk geval al vast: we gaan - nog meer dan nu - direct inspelen op actuele discussies op het gebied van het gezondheidsrecht."

Nieuwsbrief

Behalve de thema-discussies en lezingen, organiseert Jus et Sanitas ook excursies, zoals onlangs een rondleiding op Vijverdal, en geeft de vereniging ongeveer eens per maand een nieuwsbrief uit. Daarin staat een overzicht van het reilen en zeilen van de vereniging en is plaats voor de laatste nieuwtjes en tendenzen in het vakgebied. Het lidmaatschap van Jus et Sanitas kost 15 gulden per jaar; informatie bij voorzitter Ira Boissevain, tel. 043-437436.

Bart Brouwers

(vervolg van pagina 7)

hoor, dat weet ik niet. Aan de andere kant weet ik ook niet of je wel krijgt wat je wil als je alleen maar fijne vreedzame contacten onderhoudt. Er zijn nu eenmaal belangentegenstellingen, ook met het college. De universiteit is geen padvindingskamp."

Met zijn 'harde' reputatie weet hij minder goed raad. "Ik was verbijsterd toen ik laatst zag hoe Sturmans de vergaderingen leidde over de reorganisatie bij geneeskunde. Daar werd niet gediscussieerd. Ik durf dat niet hoor, wat hij deed. Bij ons wordt over alles uitgebreid gesproken."

Dat wordt hem door velen nagegeven, zeker ook door de studenten in de raad en het bestuur, die zich door hem en de andere bestuursleden serieus genomen voelen. Eugénie van Miltenburg: "Ik stond er in het begin wel verbaasd over dat ze een bestuursvergadering wilden uitstellen, alleen maar omdat de studentleden, die nota bene slechts een adviserende stem hebben, niet konden."

Boon heeft dit jaar zijn tweede termijn aanvaard. Hij zit er dus nog drie jaar. "Zolang er wat gebeurt, zolang het ergens over gaat, vind ik dat prima. En er moet wat te lachen blijven natuurlijk."

Wammes Bos

Verplegingswetenschap: na tien jaar grootste afstudeerrichting gezondheidswetenschappen

Huda Huijer Abu-Saad: "Opleiding moet landelijk gewicht krijgen"

In de feestvreugde rond het tienjarig bestaan van de faculteit Gezondheidswetenschappen deelt ook de vakgroep Verplegingswetenschap. In 1980 koos een dertigtal eerstejaars voor deze afstudeerrichting; in tien jaar tijd is dat aantal vertienvoudigd. Verplegingswetenschap is opmerkelijk snel gegroeid en herbergt inmiddels ongeveer een derde van alle studenten gezondheidswetenschappen. Sinds september heeft de vakgroep een nieuwe voorzitter: prof. dr. Huda Huijer Abu-Saad, één van de vier vrouwelijke hoogleraren die de RL telt. Vandaag, de dag na het verjaardagspartijtje van faculteit en vakgroep, spreekt ze haar oratie uit.

Huda Huijer Abu-Saad werd in Libanon geboren en studeerde verplegingswetenschap aan de American University in Beiroet. In 1974 vertrok ze met een studiebeurs naar Amerika, waar ze haar masters in 'Nursing Science' behaalde. Volgde een promotie aan de University of Florida (1977) en een zeven jaar durende aanstelling (1978-85) bij de University of California.

Huijers onderzoeksspecialisatie is - ook al tien jaar lang - pijn bij kinderen. Ze heeft onder andere een (veelgebruikte) vragenlijst ontwikkeld waarmee aard en intensiteit van die pijn kan worden gemeten. Momenteel richt haar onderzoek zich op verpleegkundigen: hoe proberen zij pijn bij kinderen te verlichten, en zijn hun handelingen wel effectief? Een onderwerp dat aansluit bij het thema van haar oratie: "Verplegingswetenschap en verpleegkundige praktijk. Een onderlinge relatie".

Volgens Huijer wordt er tegenwoordig overvloedig onderzoek verricht naar vragen die uit de verpleegkundige praktijk voortkomen: slaapproblemen, voedingsproblemen, voorlichting aan patiënten ter voorbereiding op operatie of onderzoek, instructies aan patiënten over mogelijke gevolgen van bepaalde medische handelingen of medicijngebruik, voorlichting over hart- en vaatziekten enzovoorts. De wetenschappelijke bevindingen vinden echter nog (te) moeizaam hun weg terug naar praktijk. Huijer pleit derhalve voor een betere regionale samenwerking tussen haar vakgroep enerzijds en het Academisch Ziekenhuis Maastricht en het Psychomedisch streekcentrum Vijverdal anderzijds. Bijvoorbeeld in de vorm van "joint appointments", omdat mensen die in dienst zijn van zowel universiteit als gezondheidszorg-instelling beter de vertaalslag theorie-praktijk kunnen maken. Daarnaast blijft het volgens Huijer belangrijk dat onderzoek echt ingaat op problemen uit de verpleegkundige praktijk: "Binnen mijn vakgebied kun je beroep en wetenschap nu eenmaal niet zo zuiver scheiden."

Europese samenwerking

Huijer zal in haar oratie ingaan op de ontwikkeling van Verplegingswetenschap in Maastricht. Het onderwijsprogramma kent momenteel globaal twee differentiaties: Beleid en beheer (de "management-kant", door tweederde van de studenten gekozen) en de "primaire proceskant" (patiëntgerichte, vakinhoudelijke kennis, de "wetenschap van de zorg"). In de komende jaren moet de tweede invalshoek veel meer aandacht krijgen, vindt Huijer. Ze denkt daarbij aan drie specialisaties: psychiatrie en verpleegkunde, de zorg voor ouderen (met name thuiszorg) en de 'gewone' intern chirurgische verpleging

(gericht op acute klachten van patiënten in het ziekenhuis). Het onderzoek in de vakgroep - ook dat van studenten - moet voortaan aansluiten bij deze specialisaties. Huijer wil daarom de komende jaren een nieuwe groep wetenschappers in huis halen, die expertise op een van de genoemde terreinen hebben verworven.

In Europa kan Verplegingswetenschap alleen in de Scandinavische landen, Groot-Brittannië en Nederland op universitair niveau worden gestudeerd. In andere landen zijn opleidingen in ontwikkeling, maar volgens Huijer heeft Europa nog steeds een "enorme achterstand in vergelijking met de Verenigde Staten en Canada".

In Californië vormde verplegingswetenschap geen afstudeerrichting maar een faculteit, een "school of nursing" met vijf verschillende vakgroepen. "Er werkten in totaal ongeveer honderdveertig mensen die in meerderheid waren gepromoveerd. Voor een onderzoeker is dat natuurlijk zeer interessant, omdat je alle deskundigheid ter plekke hebt. Hier heb je die luxe niet, moet je alles zelf uitzoeken en ontplooiën. Dat was in het begin niet zo gemakkelijk, maar nu zie ik het als een uitdaging."

Huijer is er trots op dat de RL Nederlands enige afstudeerrichting Verplegingswetenschap in huis heeft. Studenten van de deeltijdopleiding kunnen vanaf dit studiejaar weliswaar óók colleges volgen in Groningen en Utrecht, maar die staan onder auspiciën van Maastricht. De samenwerking is gunstig voor mensen die vanwege hun baan moeilijk regelmatig naar Maastricht kunnen komen, en dient daarnaast het strategische belang om de nog relatief onbekende afstudeerrichting "landelijk gewicht te geven en beter in de maatschappij te laten wortelen."

Vorig jaar heeft de vakgroep Verplegingswetenschap een samenwerkingsovereenkomst getekend met de Wayne State University in Detroit. Maar ook op Europees niveau biedt Maastricht veel mogelijkheden voor samenwerking, constateert Huijer. "We worden geregeld door andere opleidingen uitgenodigd om samen te werken. Volgend jaar krijgen we hier een groep studenten van een HBO-opleiding uit Duitsland. We hebben ook contacten met Franstalige en Engelstalige opleidingen. Een groot voordeel is dat Maastricht centraal in Europa ligt en dat vrijwel iedereen meerdere talen spreekt."

Vrouwelijke hoogleraar

Huijers komt naar de RL - inmiddels ruim vier jaar geleden - was niet in elk opzicht een positieve keuze. In 1984 (ze was nog verbonden aan de University of California) bracht ze een 'sabbatical' in Frankrijk door, toen haar Nederlandse echtgenoot het

aanbod kreeg om bij Philips in Eindhoven te komen werken. Hij wilde altijd al naar zijn vaderland terug, beiden wilden weg uit Californië zolang hun twee kinderen (inmiddels acht en elf jaar) nog klein waren: "Ik heb altijd geweten dat het moeilijk is om te werken én tieners op te voeden, dus als je ook nog wilt verhuizen kun je dat beter doen zolang je kinderen nog klein zijn."

Huijer ging met haar gezin in Eindhoven wonen en verwierf in '86 een onderzoeksaanstelling aan de RL, zij het voor maar één dag per week. Een flinke stap terug voor iemand die in Californië een vaste aanstelling genoot als 'associate professor'. Huijer: "Zo'n aanstelling geldt echt als een grote prestatie, iets wat lang niet iedereen bereikt. Om dat achter te laten, dat vond ik in veel opzichten het allermeest moeilijke. Bovendien waren er in verplegingswetenschap in Nederland nog weinig mogelijkheden op mijn vakgebied." Om die reden verbrandde Huijer niet meteen alle schepen achter zich. Ze had zich verzekerd van een jaar onbetaald verlof. Mocht het Nederlandse avontuur mislukken, dan kon ze nog altijd terugkeren naar haar Amerikaanse werkgever. Maar Huijer slaagde in Nederland. Ze leerde de taal, wist haar aanstelling tot drie dagen per week te verlengen, werd in april van dit jaar benoemd tot hoogleraar Verplegingswetenschap en kwam in september aan het hoofd van de vakgroep te staan.

Huijer werd als vierde vrouwelijke hoogleraar aan deze universiteit benoemd. Anneke van den Bergh-Braam (ook Verplegingswetenschap), Riet Drop (Medische Sociologie) en Henriëtte Roscam Abbing (Gezondheidsrecht) gingen haar voor. Gevraagd naar haar ervaringen als een van de weinige vrouwelijke hoogleraren merkt Huijer tenslotte op dat "er nooit opmerkingen over worden gemaakt."

Ze constateert het met enige verbazing, maar benadrukt tegelijk zichzelf niet anders dan mannelijke collega's te zien: "Als man en vrouw moet je bewijzen welke prestaties je als persoon kunt leveren." Het zou wel "beter en leuker" zijn als er meer vrouwelijke hoogleraren waren, maar "persoonlijk maakt het me niet uit. Het is niet zo dat je extra steun van je vrouwelijke collega's krijgt."

In sommige opzichten biedt het volgens Huijer zelfs voordelen om met mannen te werken. "In Amerika heb ik voornamelijk met vrouwen gewerkt. Het valt me op dat er tussen mannen minder competitie is, minder openlijk althans. Een nadeel is dat mannen vaak heel andere normen en waarden hebben, bijvoorbeeld over je betrokkenheid bij zaken als het gezin. Als een van mijn kinderen ziek is, verwachten vrouwelijke collega's dat ik thuis blijf. Mannen vinden dat ik dat gezien mijn

functie niet kan maken. Vrouwen voelen impliciet veel beter aan dat werk één deel van mijn leven is, en dat familie ook een belangrijke plaats inneemt. Je moet heel goed kunnen organiseren om aandacht aan beide gebieden te besteden. In die zin heb je als vrouw veel meer verplichtingen, moet je méér doen om je te bewijzen." Ze vertelt over Amerika, waar "veel meer nadruk ligt op het carrièreperspectief van vrouwen: je haalt geen diploma om vervolgens thuis bij de kinderen te blijven." Gevolg is het verschijnsel 'super-mom': "de persoon die alles voor de familie doet - met de kinderen naar sport gaat, hun chauffeur is - en dan ook nog topprestaties levert op de werkplek. Vaak gaat dat ten koste van haar eigen tijd. Werkende Amerikaanse vrouwen zijn echte 'workaholics'; ze moeten wel, willen ze niet achter blijven en op hetzelfde niveau als hun collega's blijven presteren."

Nederland heeft Huijer in dit opzicht een cultuurshock bezorgd: "Je ziet hier een volstrekt andere oriëntatie op de plaats van de vrouw in de maatschappij. Je hebt niet zo veel carrièrevrouwen. De voorzieningen zijn er ook minder op ingesteld, al komt daar de laatste jaren wat beweging in. Maar de Nederlandse cultuur is sowieso heel anders dan de Amerikaanse. In het begin was ik oprecht verbaasd over het langzame tempo hier, had ik echt het gevoel dat ik tot stilstand kwam. Amerika is natuurlijk ook extreem, en ik vond het aanvankelijk heerlijk om tijd te hebben voor andere dingen. Maar na een jaar rust heb je dat ook wel weer gezien. In mijn huidige baan ligt het tempo weer minstens zo hoog als in Californië," besluit ze enigszins spijtig.

Met haar secretaresse neemt ze gehaast het programma van de dag door. Dan holt ze de kamer uit om de ruimte te gaan inspecteren, waar ze vanmiddag na haar oratie felicitaties in ontvangst zal nemen.

Huda Huijer:
"Minder competitie tussen mannen"
(foto Franco Gori)

Emely Nobis

Gunstige cijfers over arbeidsmarkt voor gezondheidswetenschappers zeggen niet alles

"Ik kan me voorstellen dat sommige mensen zich bedonderd voelen"

Vandaag opent drs. Ineke Brouns in de Hoogbrugstraat 'De Patio', een 'gasterie', zoals ze het zelf noemt. Dat blijkt een café-restaurant te zijn met in dit geval een Italiaanse keuken. Ze heeft er een prima plek voor uitgezocht, vlak bij Hotel Maastricht en recht tegenover een ander Italiaans restaurant, 'Quatro Mori', „maar daar bakken ze pizza's, dat doe ik niet. Ik heb vooral gerechten met verse pasta." Zo gaat na ruim een jaar werk als serveerster in Valkenburg haar droom in vervulling. Als morgen iemand op de stoep staat om haar een baan aan te bieden die past bij haar opleiding als gezondheidswetenschapper, zal ze feestelijk voor de eer bedanken. „Dit is perfect, een eigen zaak. Ik heb genoeg gezocht naar een andere baan."

Ineke Brouns was twee jaar geleden als eerste klaar met de afstudeerrichting Bewegingswetenschappen. „Toen ik voor Bewegingswetenschappen koos, wist ik dat het moeilijk zou worden om werk te vinden, vandaar dat ik ervoor gezorgd heb dat ik als eerste afstudeerde. Ik heb meer dan een jaar alle advertenties in de gaten gehouden, maar er zat nooit een baan tussen die bij mijn opleiding paste en ik ken ook niemand van mijn studiegenoten die er een gevonden heeft. Ik kan me voorstellen dat sommige studenten zich bedonderd voelen."

Jiu-jitsu

Wie dicht bij een passende functie in de buurt komt is Jola Willems, die ook een zaak voor zichzelf begonnen is, sportschool 'Jola's Bodytraining Centre' in Geleen. „Maar hier heb ik die studie niet voor nodig gehad," zegt ze. Ze mag zich zelfs twee keer doctorandus noemen, omdat ze twee bullen heeft gehaald, een bij GVO en een bij Bewegingswetenschappen. „Toen ik bij GVO afstudeerde, was ik 21 jaar, te jong om een baan te nemen. Ik zat toen in het Nederlands jiu-jitsuteam en het leek me wel wat om er Bewegingswetenschappen bij te gaan doen." Toen ze een zevende studiejaar nodig bleek te hebben, moest Jola Willems een baantje zoeken. Ze ging aerobic-lessen en cursussen zelfverdediging geven. Toen ze op een gegeven moment merkte dat veel vrouwen speciaal voor haar kwamen, huurde ze zaal voor een eigen sportschool. Daar probeert ze toch nog wat kennis die ze in haar studie heeft opgedaan, ten nutte te maken. „We zitten nu in de callanetics-rage en ik verzamel onderzoeksgegevens onder vijfhonderd vrouwen die daaraan meedoen. Gemiddeld zijn ze in zes weken tijd acht centimeter van hun taille en zes centimeter van hun heupomvang kwijtgeraakt. Maar dat is voor mij toch allemaal te zeer op het lichaam gericht. Ik kan mijn theoretische ei nog het beste kwijt door mijn werk voor de bond van aerobic-leraresen. Ik ben bezig een cursus op te zetten voor het diploma aerobic-lerares."

De voorbeelden zijn willekeurig gekozen en lijken het beeld te bevestigen dat veel mensen hebben over de 'softe meisjesstudie' Gezondheidswetenschappen: een studie waar je vier, vijf of zes leuke jaren in Maastricht kunt doorbrengen, maar waar je niet te veel beroepsperspectief van mag verwachten. Geen Maastrichtse faculteit heeft zo vaak te horen gekregen dat zij opleidt tot werkloosheid. Jarenlang werd

zelfs de toelating tot de faculteit beperkt, niet zozeer omdat een te snelle groei een evenwichtige ontwikkeling van het onderwijs in de weg zou staan, maar omdat er maar beperkt emploti zou zijn voor afgestudeerde gezondheidswetenschappers. Toen in 1987 de numerus fixus toch werd losgelaten, gebeurde dat niet omdat de kans op een baan veel groter was dan gedacht, maar omdat de universiteit zich niet meer de luxe kon permitteren nieuwe studenten af te wijzen. De magische „zesduizend van Deetman" dreigde niet te worden gehaald en dus werd het faculteitsbestuur onder zware druk gezet om voortaan iedereen aan te nemen die zich aanmeldde. Met de grootst mogelijke moeite slikte het faculteitsbestuur de opgelegde maatregel.

Gewild artikel

Wie schetst onze verbazing als uit onderzoeken onder afgestudeerden blijkt dat gezondheidswetenschappers een gewild artikel zijn op de arbeidsmarkt?

Zowel het faculteitsbureau als het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt ROA zijn nagegaan wat er van de eerste lichtingen afgestudeerden is terechtgekomen. Annie Gerlings, adjunct secretaris-directeur van de faculteit, heeft 500 van de 670 oud-studenten, die tussen 1984 en nu zijn afgestudeerd, kunnen achterhalen om hen te vragen wat ze tegenwoordig doen. Van de 500 ondervraagden waren er 30 zo kort geleden afgestudeerd, dat zij amper hebben kunnen zoeken naar een baan; 24 afgestudeerden bezig met een vervolgstudie; 3 houden zich voorlopig bezig met het krijgen en opvoeden van kinderen en 1 afgestudeerde is arbeidsongeschikt. Dus blijven er 7 over die onvrijwillig voor langere tijd werkloos zijn. Dat is ongewoon weinig voor een universitaire studie. Er blijken volgens de gegevens van Annie Gerlings ook weinig 'verkapte werklozen' onder de afgestudeerden met een baan te zitten. Er zijn maar twee mensen die onbetaald werk verrichten, maar beiden is dat een aanloop naar een passende betaalde functie. Diverse gunstige factoren kunnen wellicht een vertekend beeld opleveren. Ten eerste zijn er veel afgestudeerden als aio en dus tijdelijk werkzaam en ten tweede is gezondheidswetenschappen een jonge studie, die enkele jaren lang een gat in de arbeidsmarkt vult, totdat de markt verzadigd is. En ten derde is Gezondheidswetenschappen heel voorzichtig begonnen met drie studierichtingen en een door een nu-

merus fixus beperkt aantal studenten. Nu er zeven studierichtingen zijn en de studenteninstroom vrij van beperkingen is, ontstaat er een heel andere situatie.

In hoeverre de functies van de afgestudeerden als passend zijn te beschouwen, valt uit de eenvoudige enquête van het faculteitsbureau moeilijk op te maken. Mensen als Ineke Brouns en Jola Willems worden wel meegerekend bij degenen die een baan gevonden hebben, ook al hebben zij daar de studie niet voor nodig gehad. Alle 32 afgestudeerde bewegingswetenschappers hebben wel een baan, blijkt uit de gegevens van Annie Gerlings, maar daar zitten maar weinig functies tussen die bij de opleiding aansluiten. Bij de andere afstudeerrichtingen is de aansluiting veel duidelijker.

Laag beginnen

Bij het ROA zijn meer kwalitatieve gegevens bekend over de arbeidsmarkt voor gezondheidswetenschappers. In opdracht van het college van bestuur is het onderzoekscentrum bezig met een grootscheeps onderzoek naar de arbeidsmarkt voor alle studierichtingen aan de RL. Uit de eerste gegevens, die zijn verzameld over oudstudenten die vóór 1989 zijn afgestudeerd, blijkt dat negentig procent van de gezondheidswetenschappers een baan heeft gevonden. Bij geneeskunde ligt dat percentage iets hoger (94%), maar bij rechten een stuk lager, namelijk tachtig procent. Van de tien procent gezondheidswetenschappers die geen baan heeft, is slechts een derde onvrijwillig werkloos.

Gemiddeld doet een gezondheidswetenschapper er 4 maanden over om een eerste baan te vinden. Het opleidingsniveau dat voor die functie is vereist, ligt in de meeste gevallen op HBO- of zelfs MBO-niveau. Na verloop van tijd volgt dan een promotie naar een functie die wel op academisch niveau ligt. Uiteindelijk vindt 73% van de ondervraagden dat men in een functie is

beland, waarvoor 'een' studie gezondheidswetenschappen onmisbaar was; 26% vindt zelfs de afstudeerrichting onmisbaar.

Prognose moeilijk

Volgens drs. Ger Ramaekers, die bij het ROA het afgestudeerdenonderzoek uitvoert, is er over de toekomstige werkgelegenheid van gezondheidswetenschappers weinig te zeggen. Daarvoor zou een uitgebreid marktonderzoek nodig zijn, dat behalve de vervangingsvraag ook andere factoren meeweegt. In het ROA-onderzoek kan een prognose hoogstens gehaald worden uit de vraag of de gezondheidswetenschappers terecht zijn gekomen in bestaande of in nieuwe functies. Gezien het grote aantal nieuwe functies (47 procent, een veel hoger percentage dan bij andere studierichtingen) kan volgens Ramaekers met enige voorzichtigheid gesteld worden dat het aanbod voor een groot deel de vraag creëert. Dat geeft aan hoe moeilijk het is prognoses te maken én hoe flexibel de arbeidsmarkt is.

Hoe de kansen op de arbeidsmarkt per afstudeerrichting liggen, heeft Ramaekers nog niet uitgerekend, maar wel waar de afgestudeerden blijven. Het verspreidingsgebied blijkt zeer groot, wat overigens niet verbazend is voor een opleiding, waarvan er maar één is in Nederland. Van de afgestudeerden blijft 34% in Zuid-Limburg hangen, terwijl 63% verspreid over de rest van het land werkt. De laatste drie procent werkt in het buitenland.

Jacques Herraets

Jola Willems: twee bullen, nu aerobic-lerares (foto Franco Gori)

Ger
nati
mer
nen
onn
mer
vlak
Kor
we
sion
alle
mec
goe
hoe
in k
Het
aa
con
dor,
nesi
Soe
dier
met
Ant
zon
ziet
kad

Het
zich
lanc
een
Maa
die
wik
boo
is-
uits
de
ceni
cies
sche
den
wor
disc
stut
Het
trid
plus
ling
Er z
"Eu
Kor
stro
kloj
Eur
naa
den
aan
Boc
gez
kan
dan
tuar
om
wer
ken
heb
een

Na tien jaar tijd voor internationalisering

Decaan Louis Boon: "Ik geloof heel erg in de ideële achtergronden van dit project"

In haar tweede decennium wil de faculteit gezondheidswetenschappen zich internationaal profileren. Samen met de faculteit geneeskunde is een ambitieus projectvoorstel opgesteld: met plannen voor een zomeruniversiteit, een Masters's opleiding voor beroepen in de gezondheidszorg en met veel aandacht voor ontwikkelingssamenwerking. Dit laatste onderwerp heeft de persoonlijke voorkeur van decaan Louis Boon, tevens portefeuillehouder Internationalisering van de faculteit:

"Ontwikkelingssamenwerking is een van de weinige echt relevante terreinen voor gezondheidszorg. De meeste zaken waar wij ons hier mee bezig houden zijn luxe-problemen vergeleken met de basale vraagstukken bezuiden de Middellandse Zee."

Gerard Korsten, beleidsmedewerker Internationalisering van de FdGW, legt momenteel de laatste hand aan een verkennende studie naar de mogelijkheden en onmogelijkheden van ontwikkelingssamenwerking. "Wat er tot dusverre op dit vlak is gedaan oogt heel aardig," zegt Korsten. "Met allerlei kleine potjes hebben we liefdewerk verricht, maar echt professioneel geregeld is het niet. Het berust allemaal op persoonlijke contacten van medewerkers. We weten eigenlijk niet goed waar die landen wel of geen behoefte aan hebben, dus dat gaan we eerst in kaart brengen."

Het ligt volgens Korsten voor de hand dat aansluiting wordt gezocht bij bestaande contacten met de Universidad de El Salvador, de Gadjah Mada Universiteit in Indonesië en de Ahfad University for Women in Soedan. Afgelopen voorjaar is er bovendien een samenwerkingsplan opgesteld met de universiteit van de Nederlandse Antillen en de Geneeskundige en Gezondheidsdienst Curaçao. Dit plan voorziet onder andere in PHO-onderwijs aan kaderpersoneel uit de gezondheidszorg.

Brede oriëntatie

Het internationale beleid van de RL richt zich met name op Europa en de westerse landen. FdG en FdGW kiezen bewust voor een bredere geografische oriëntatie. Maastricht heeft immers expertise in huis die juist voor de gezondheidszorg in ontwikkelingslanden relevant is, luidt de boodschap. De aandacht voor de eerste lijn is - in combinatie met het PGO-systeem - bij uitstek geschikt om lokale problemen aan de orde te stellen. In het afgelopen decennium zijn er ruim negentig 'consultancies' verleend bij het opzetten van medische curricula, óók in ontwikkelingslanden. De contacten lopen veelal via Network, het samenwerkingsverband van medische opleidingen die het probleemgestuurd leren in de wereld wil bevorderen. Het secretariaat van Network is in Maastricht gevestigd, wat als een belangrijk pluspunt voor de uitbouw van ontwikkelingssamenwerking wordt gezien.

Er zijn echter ook principiële gronden om "Euregionalisme" (Boon) af te wijzen.

Korsten: "Je moet af en toe tegen de stroom inroeien. Nu is alles Europa wat de klok slaat, en dan nog met name Oost-Europa. Dat kan buitengewoon onaangenaam worden voor de ontwikkelingslanden, want daar dreigt minder geld en aandacht naar toe te gaan."

Boon: "Iedereen die ook maar iets heeft gezien van hoe mensen in die landen leven, kan daar zijn ogen niet voor sluiten. Als wij dan door onderwijs en onderzoek de situatie kunnen verbeteren, vind ik het grof om dat niet te doen. Ontwikkelingssamenwerking wordt vaak gezien als eenzijdige kennistransfer, waar je zelf weinig aan hebt. Maar je kunt ook iets doen vanuit een maatschappelijke taak, als moreel-po-

litieke keuze. Mensen twijfelen misschien aan de oprechtheid van dit soort uitspraken, maar ik geloof heel erg in de ideële achtergronden van dit project. Ik verwacht niet dat we er iets speciaals voor terugkrijgen, dat het gezondheidswetenschappen bijvoorbeeld zal opstuwten in de vaart der volkeren."

Korsten: "Als we er achter komen dat we in de weg lopen, dat anderen de dingen veel beter doen, zullen we ons terugtrekken. Dat menen we, hè Louis. Dat hebben we afgesproken."

De heren haasten zich overigens te verzekeren, dat idealisme en zakelijkheid wel degelijk samen kunnen gaan. Korsten: "Er is veel geld voor ontwikkelingssamenwerking, het is alleen de kunst om ertussen te komen. De faculteiten zullen daarom alles doen om hun plannen zodanig te presenteren aan de politieke echelons "dat we er voldoende financiële middelen voor krijgen." Bij de definitieve keuze van projecten zal men zich deels laten leiden door prioriteiten van geldschietters als de EEG (die een subsidiepot hebben voor investeringen in ex-koloniale landen) en het DGIS (Directoraat Generaal voor Internationale Samenwerking, een afdeling van Buitenlandse Zaken).

De faculteiten willen verder geen energie verspillen aan ad-hoc projecten.

Boon: "Geen vijftienduizend gulden hier, twaalfhonderd gulden daar. Als je geen uitzicht hebt op een structurele bijdrage voor een langere periode heeft het geen zin. We willen niet van het ene naar het andere opdrachtje hollen. Laten we de zaken alsjeblieft goed coördineren."

Korsten: "En laten we alsjeblieft niet naar elk godvergeten land gaan, waar we verder geen enkel contact hebben. Het project moet in totaal niet meer dan een stuk of tien landen omvatten."

Internationaal onderwijs

Het project 'Internationale profilering van de faculteiten gezondheidswetenschappen en geneeskunde' heeft naast ontwikkelingssamenwerking nog twee andere peilers: 'Studentenuitwisseling' en 'Internationaal onderwijs'. Om met het laatste te beginnen: in 1991 moet de 'zomeruniversiteit' van de FdG en de FdGW van start. Feitelijk gaat het om een bundeling en uitbreiding van het nu reeds bestaande aanbod aan 'summercourses' als de PGO-workshops, de workshops Verplegingswetenschap en het vaardigheidsonderwijs. Ook cursussen als 'klinische ethiek' en 'internationale vergelijking van gezondheidszorgstelsels' moeten een plek krijgen in het pakket van de zomeruniversiteit.

Boon: "Als je op internationaal gebied een naam wil opbouwen, is het belangrijk dat studenten naar de RL toe komen. En als je internationale studenten wil werven, zul je internationaal onderwijs moeten aanbieden. De zomeruniversiteit stelt ons in staat om een substantieel reservoir van Engelstalig onderwijs te creëren. Studenten uit Simpelveld krijg je hier genoeg, maar niemand komt uit Parijs naar Maastricht en is vervolgens bereid om Nederlands te leren. Een bijkomend 'probleem' van Maastricht is het onderwijssysteem. Een student uit Luik gaat eerder naar Tilburg dan naar Maastricht, omdat hij niet met én een ander land, én een andere taal, én een ander onderwijssysteem geconfronteerd wil worden. Voor een aantal cursussen is het veel gemakkelijker om een simpel collegesysteem te hanteren, en binnen de zomeruniversiteit kunnen we daar wat vrijheid in nemen."

Het internationale onderwijsaanbod wordt verder uitgebreid met wat voluit 'Master's Degree Programme in Health

Lees verder op pagina 14

Prof. Wim Saris: "We konden zo op de rijdende trein springen"

"Gezamenlijk beleid voor onderzoek was goede zaak"

Toen de Faculteit der Gezondheidswetenschappen tien jaar geleden als Algemene Faculteit begon te bestaan, werd besloten geen eigen onderzoeksbeleid op te bouwen, maar aansluiting te zoeken bij de medische faculteit. De matrix-organisatie van de universiteit en de wens om de bestudering van de zieke mens (Geneeskunde) en de gezonde mens (Sociale Gezondheidskunde) op de duur te laten samensmelten in een 'health school' naar Amerikaans/Canadees voorbeeld, maakten de keuze gemakkelijk. Het huwelijk tussen de twee faculteiten ging niet door en de verloving kende diepte- en hoogtepunten.

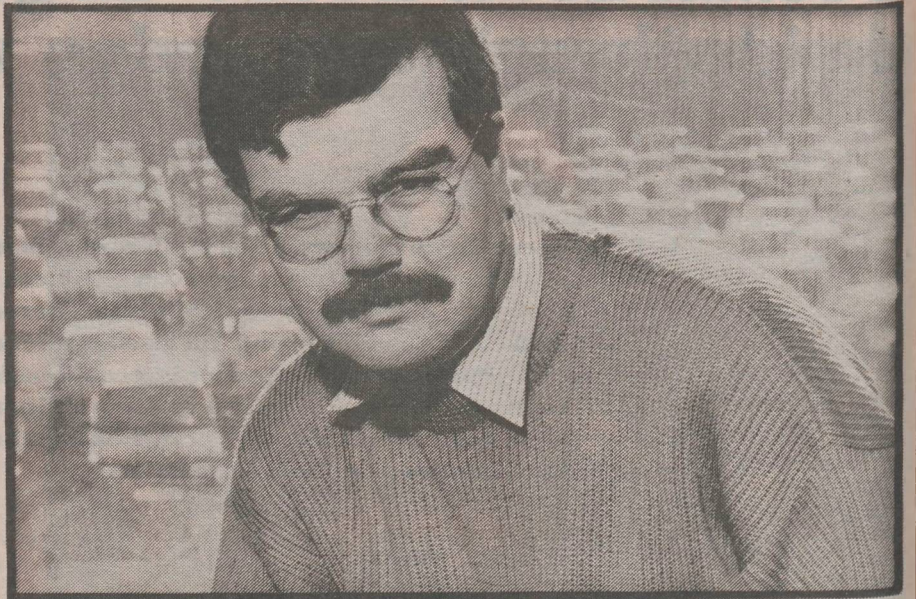
„Het is zonder meer een goede zaak, dat we een gezamenlijk onderzoeksbeleid hebben gevoerd," zegt prof. Wim Saris, portefeuillehouder onderzoek in het bestuur van de faculteit der Gezondheidswetenschappen. „We plukken er nu nog de vruchten van dat we tien jaar geleden op de rijdende trein van geneeskunde konden springen. Op die manier hebben we veel tijd en energie direct in het onderzoek kunnen steken, die we anders kwijt waren geweest aan de opbouw van een onderzoeksapparaat. Ik blijf het zelfs jammer vinden dat van het samengaan van de twee faculteiten nooit iets terecht is gekomen."

Saris, die de onderzoeksportefeuille van de faculteit nu twee jaar in handen heeft, is zeer te spreken over het niveau dat in tien jaar tijd bereikt is in het onderzoek. „We hebben een groot aandeel in zeven programma's en er wordt van buiten de universiteit een uitgebreid beroep op ons gedaan als het gaat om contractonderzoek. Dat zou niet gebeuren als we geen kwaliteit in huis hadden. Op een totale

begroting van vijftien miljoen gulden voor de hele faculteit halen we tussen de zes en zeven miljoen binnen uit contractonderzoek. Dat is een fors bedrag, vooral als je bedenkt dat we intussen ook nog enorme aantallen studenten hebben moeten verwerken en daarvoor zeven onderwijscurricula hebben moeten ontwikkelen." Het contractonderzoek levert dit jaar onderzoekswerk op voor 60 fte's, terwijl de vaste staf wetenschappelijke staf 50 mensjaren omvat. „Ik vind een aandeel van 25 tot 30 procent voor contractonderzoek ideaal. Dat soort onderzoek geeft ons een enorme vrijheid, maar we moeten wel oppassen dat we geen opdrachtinstituut worden," peinst Saris hardop. „maar we hebben ook al twee projecten in de tweede geldstroom kunnen onderbrengen. Dat is een duidelijk teken dat wij ook veel aandacht besteden aan de fundamentele kant van het onderzoek."

Als typisch vertegenwoordiger van de bèta-richting in het faculteitsbestuur kent Saris de tegenstellingen tussen de gamma- en bèta-stromingen. „Op het moment dat

Saris: "Toch jammer dat we nooit helemaal zijn samengegaan" (foto Franco Gori)

Foppe ten Hoor opstapte als voorzitter, was de spanning tussen bèta en de de rest heel goed te zien. Ik ben toen ook duidelijk vanuit de bèta-hoek in het bestuur gaan zitten. De tegenstelling tussen de twee richtingen zul je altijd blijven houden, omdat er sprake is van twee heel verschillende onderzoeksculturen. Dat komt steeds weer naar boven als er ergens moet worden bezuinigd of als het geld anders moet worden verdeeld, maar bij ons is daar nu gelukkig geen sprake van."

Dat wil niet zeggen dat Saris als portefeuillehouder een complete 'laissez faire-politiek' kan voeren. „Er zijn diverse ontwikkelingen gaande die we goed moeten begeleiden, zoals de onderzoeksscholen, die ons dwingen grotere verbanden aan te gaan met gelijkgerichte groepen. Er is bijna geen een groep binnen de universiteit die daar op eigen kracht aan kan beginnen. We moeten dus alleen al om die reden naar grotere eenheden toe. Een andere reden is dat ons onderzoek nog te divers is en te zeer

is stukjes is opgedeeld. Zo kon het gebeuren bij Veroudering een uitstekend deelproject verdween, omdat de leider wegging."

Een andere ontwikkeling die Saris scherp in de gaten wil houden is de opkomst van de onderzoeksinstituten. Die brengt in zijn ogen een belangrijke verschuiving van verantwoordelijkheden met zich mee: „Binnen een instituut kun je onderzoekers via de directeur aanspreken op hun individuele verantwoordelijkheid. Als je op de traditionele manier werkt met projectleiders, sta je veel zwakker. Dan heb je maar af te wachten wie door de voorzitter van de vakgroep wordt gestuurd. Die man of vrouw blijft onder diens verantwoordelijkheid werken. In een instituut krijgt de directeur zeggenschap over een onderzoeker, uit welke vakgroep die ook afkomstig is."

Jacques Herraets

Internationalisering

(Vervolg van pagina 12)

Professions Education' heet. Het gaat om een tweejarig fulltime onderwijsprogramma, dat opleidt tot onderwijskundige in het domein van gezondheidszorgberoepen. Gemikt wordt op een internationale groep studenten, die in eigen land al een HBO-opleiding hebben afgerond. Het is niet de bedoeling dat die hun volledige studietijd aan de RL doorbrengen. Na een korte periode in Maastricht krijgen ze verder onderwijs in hun eigen land, volgens het principe van 'leren op afstand'. Op termijn zou de Master's opleiding wel eens kunnen uitgroeien tot een opleiding onderwijswetenschappen aan de RL, wordt in het projectvoorstel voorzichtig gesuggereerd.

Nog minder scherp omlind zijn de uitspraken over deelname van de FdGW en de FdG in een Europese Master's opleiding op het gebied van de gezondheidszorg. De plannen voor zo'n opleiding zijn enkele jaren geleden geïnitieerd door het Europese bureau van de WHO. Vier Europese instellingen (in Göteborg, Salud Publica, Liverpool en Zagreb) hebben hiervoor inmiddels een curriculum ontwikkeld, dat in de zomer van 1991 van start zou moeten gaan. Het wachten is op een gremium dat de zaken wil coördineren, en dat zou volgens Boon weleens een dankbare taak voor Maastricht kunnen zijn.

Uitwisseling

Méer Engelstalige blokken en voorlichtingsmateriaal in moderne vreemde talen moeten Maastricht voor buitenlandse partners aantrekkelijk maken, en tevens de studentenuitwisseling bevorderen. Boon en Korsten maken echter duidelijk dat studentenuitwisseling voor de FdGW niet de hoogste prioriteit heeft. „Natuurlijk is het voor de vorming van studenten belangrijk om in een andere cultuur een ander perspectief op het vak op te doen", erkent Korsten. „De vraag is echter of al dat rondtrekkend studentenvolk het doel van internationalisering moet zijn", relateert Boon. „Ooit heeft het college ontdekt dat er zoiets als Erasmus bestaat, maar eigenlijk is dat peanuts," zegt Korsten met een wegwerpgebaar. „Als je studenten structureel in contact wil brengen met andere universiteiten, heb je niets aan kleine beursjes en ingewikkelde regelingen. Door goede internationale programma's te maken - zoals de Master's opleiding - komt die uitwisseling vanzelf op gang. Een simpel gesloten beursstelsel is ideaal."

Boon: „Je moet wel zorgen dat zo'n programma voldoende volume krijgt, zodat het echt iets voorstelt. Kijk, vijftiengint uitwisselingen met Bielefeld is heel aardig,

maar wat is daarvan de meerwaarde? Bovendien kost studentenuitwisseling heel veel geld. Voor veertig à vijftigduizend gulden kunnen dertig tot veertig studenten op reis."

In het kader van studentenuitwisseling zullen ook de banden met Aken en Luik worden aangehaald. Maar Korsten betwijfelt of dat bijdraagt aan internationale profilering. „In Luik college volgen, vervolgens als Maastrichtse studenten gezellig samengeperst in het café zitten en nog geen woord Frans spreken en aan het einde van de dag weer in je eigen bed liggen? Dat is geen internationalisering, maar regionale samenwerking."

Seed-money

Om alle wensen uit het project te realiseren, hebben gezondheidswetenschappen en geneeskunde voor de komende twee jaren een behoorlijke bijdrage uit het profileringsfonds gevraagd, als 'seed-money': een bedrag van rond de 190.000 voor 1991 en ongeveer 140.000 voor 1992. De aanvraag werd deze week door het college van bestuur (op enkele kleine posten na) gehonoreerd. Verder wil men fondsen werven bij externe subsidiegevers als Erasmus, O&W, Wereldbank en DGIS. De fa-

culteiten zelf zullen ook enkele tonnen voor hun rekening nemen.

Is Boon niet bang dat zijn faculteit door de innige samenwerking met geneeskunde te weinig aan eigen profilering toekomt? Boon: „Natuurlijk heeft onze faculteit haar eigen expertise, maar tegelijk moet je dat relativeren. De verkaveling tussen geneeskunde en gezondheidswetenschappen is van land tot land heel verschillend opgedeeld. Zaken als voorlichting, voedingsonderzoek en verplegingswetenschap lopen juist in ontwikkelingslanden vaak via de medische professie; het zijn geen anti-medische terreinen. Het zou daarom heel slecht zijn als we een internationaal beleid onafhankelijk van geneeskunde zouden voeren. Bovendien: wanneer je wilt dat gezondheidswetenschappen en geneeskunde ooit een geheel vormen, kun je dat het beste bereiken via het ontwikkelen van gezamenlijke projecten als Internationalisering of Milieugezondheidskunde. Uiteindelijk krijg je dan zo veel samenwerking dat de laatste stap één organisatorisch geheel - pijnloos kan verlopen. Heel ver in mijn achterhoofd zit dus een strategische opvatting over hoe de twee faculteiten naar elkaar toe kunnen groeien."

Emely Nobis

Bulletin

Bulletin wordt voor een deel verzorgd door de dienst Voorlichting. Kopij voor Bulletin moet via contactpersonen worden ingeleverd:

Vakgr./comm. FdAW: P.Galestin, Fac.Bur., Bredestraat 24, tel. 887487, voor woe. 12.00 uur.

Vakgr./comm./studiever. FdEW: B.Staveaux, Fac.Bur., Tongersestraat 53, tel. 888271, voor do. 12.00 uur.

Vakgr./comm./studiever. FdG: R.le Doux, Fac.Bur., Dr.v.Kleefstraat 25, tel. 888643, voor woe. 12.00 uur.

Vakgr./comm./studiever. FdGW: A.Bastiaens, Bur.Onderwijs, Lenculenstraat 14, tel. 887388, voor woe. 12.00 uur.

Vakgr./comm./studiever. FdR: M. de Heer, Fac.Bur., Zwingelput 4, tel. 887041, voor woe. 13.30 uur.

Studenten(sport)ver./Studentenpastoraten: N.Plompen, Stud.zaken, Lenculenstraat 26, tel. 887354, voor woe. 16.00 uur.

Instituten behorend bij een faculteit: bij de facultaire contactpersoon.

Berichten voor onderdeel 'Universiteit Algemeen' en 'RL Agenda' inleveren bij H.Vermeer, Voorlichting, Bouillonstraat 3, tel. 887172, voor vrij. 12.00 uur.

Externe berichten worden alleen opgenomen als er plaats is. Informatie: H.Vermeer, Voorlichting, tel. 887172.

UNIVERSITEIT ALGEMEEN

Dies Natalis

Vrijdag 11 januari 1991 gedenkt de RL de vijftiende verjaardag van haar stichting. Ter viering van deze Dies Natalis wordt in de St.Janskerk, Vrijthof, Maastricht een academische zitting gehouden, om 15.00 uur precies. De rector magnificus prof.dr. F.I.M.Bonke houdt een rede. Daarna vindt de overdracht van het rectoraat aan prof.dr.M.J.Cohen plaats. Aan vijf studenten worden prijzen uitgereikt namens de Stichting Wetenschapsbeoefening. Daarna zullen drie eredoctoraten worden verleend aan prof.dr.F.J.A.Huygen (ere-promotor prof.dr.J.A.Knottnerus), mr.T.Koopmans (ere-promotor prof.dr.C.Flinterman) en prof.R.R.Nelson (ere-promotor prof.dr.L.L.G.Soete). (Oud)medewerkers en (oud)studenten worden van harte uitgenodigd voor deze plechtigheid. **Voor de Diesviering in de St.Janskerk is geen aanmelding vooraf nodig. Men dient uiterlijk 14.45 uur aanwezig te zijn in de kerk. Na afloop is er een receptie in de Bouillonstraat 3.**

Promotie drs.ing. C.J. Ruissen

Ing. C.J. Ruissen heeft op 22 november zijn proefschrift 'Fetoplacental circulation' verdedigd. Promotores waren prof.dr. J. de Haan en prof.dr. R.S. Reneman.

Doppler ultrageluid is een methode waarmee op onschadelijke wijze de bloedstroomsnelheid in bloedvaten kan worden gemeten. Deze techniek is daarom bij uitstek geschikt om tijdens de zwangerschap gebruikt te worden voor de bestudering van een aantal aspecten van de bloedsomloop van het ongeboren kind (foetus). De afgelopen jaren is het duidelijk geworden dat bepaalde karakteristieken van de bloedstroomsnelheid, die in de navelstrengslagader wordt gemeten, verband houden met de conditie van het kind en de werking van de moederkoek (placenta).

Promotie drs. P.F.H.M. Höppener

P.F.H.M. Höppener heeft op 22 november zijn proefschrift 'Automati-

sering en wetenschappelijk onderzoek in de huisartspraktijk' verdedigd. Promotores waren dr. J.A. Knottnerus en prof. dr. H.F.J.M. Crebolder.

In zijn proefschrift bespreekt drs. Höppener de voortschrijdende integratie van de computer in de huisartspraktijk. Hij is ervan overtuigd dat de meeste Nederlandse huisartsen in de negentiger jaren de computer ook zullen gaan toepassen als hulpmiddel bij de medische verslaglegging. De computer zal dan de plaats innemen van de zogenaamde 'groene kaart'. Hierdoor zal de praktijkvoering van de huisarts blijvend veranderen: probleem-georiënteerde registratie wordt pas dan goed mogelijk. De geautomatiseerde uitwisseling van gegevens maakt het voor de huisarts gemakkelijker om zijn centrale positie bij de behandeling van patiënten waar te maken. Door dit alles kan de zorg voor de patiënten verbeteren en daar gaat het uiteindelijk om.

Intreerde prof.dr. S de Lange

Prof.dr. S. de Lange, hoogleraar in de Anesthesiologie aan de Rijksuniversiteit Limburg, heeft ter gelegenheid van de aanvaarding van zijn ambt een rede uitgesproken getiteld 'Angst voor Anesthesie'. Er zijn patiënten die angstiger zijn voor de anesthesie dan voor de chirurgische ingreep die zij moeten ondergaan. Sommige van deze angsten lijken voort te komen uit een gebrek aan informatie terwijl andere het gevolg kunnen zijn van het feit dat de pers ruime aandacht schenkt aan de enkele mislukkingen in de anesthesie. Het blijkt dat angst voor anesthesie vaak uit meerdere afzonderlijke angsten bestaat, waarvan sommige vergelijkbaar zijn met de angsten die bij vliegen een rol spelen. In Nederland bestaat er sinds kort een succesvolle cursus voor het overwinnen van vlieg angst. Een essentieel onderdeel van deze cursus is het geven van gedetailleerde informatie. De medische wereld zou dit voorbeeld na kunnen volgen door eigen programma's voor kwaliteitsbewaking en de uitslag van medisch resultatenonderzoek bekend te maken, om zo de patiënt gerust te stellen.

Catharina Pijlsprajs voor 3 promovendi RL

Mw. dr. H.P.A. Boshuizen, dr. H. Merkelbach en dr. H. de Vries ontvangen op 29 november 1990 de Catharina Pijlsprajs voor onderzoekers op het terrein van Gezondheidswetenschappen. De Catharina Pijls Stichting stelt jaarlijks zo'n f 50.000 ter beschikking, voor studiereizen voor jonge gezondheidswetenschappers, prijzen voor scripties en de Catharina Pijlsprajs voor dissertaties. Onderzoekers op het terrein van de Gezondheidswetenschappen uit heel Nederland kunnen naar de prijs meedingen. De drie winnaars van dit jaar zullen elk f 7.000 ontvangen.

Cursus 'Huurrecht' voor niet-academici

Op vrijdag 14 december opent de juridische faculteit haar deuren voor diegenen die vanuit hun beroep betrokken zijn bij de problematiek rond huur- en verhuur van woon- en bedrijfsruimte. Dan organiseert de Serie Limburg Onderwijs een studiedag waar uitgebreid wordt ingegaan op de hoofdlijnen van en de knelpunten in het Nederlandse huurrecht.

Beurs Nederlandse Hartstichting voor dr. J. Glatz

Dr. J. Glatz, wetenschappelijk medewerker bij de vakgroep Fysiologie en bij het Instituut Hart- en Vaatziekten van de RL, wordt met ingang van 1 januari 1991 vanwege de Nederlandse Hartstichting benoemd als Established Investigator. Deze benoeming is de hoogste onderscheiding die de Nederlandse Hartstichting kent voor wetenschappe-

lijk onderzoekers en is bedoeld als stimulant. Het contract wordt op 3 december in Maastricht ondertekend. Daarbij zullen korte toespraken worden gehouden door dr. W. Stiggelbout, directeur van de Nederlandse Hartstichting, prof.dr. R. Reneman, wetenschappelijk directeur van het Instituut Hart- en Vaatziekten en dr. J. Glatz.

Diefstallen

Tussen 22 en 29 oktober is uit een afgesloten kast bij de vakgroep Medische Microbiologie een geldkistje met een bedrag van ongeveer f200 gestolen. In de nacht van 5 op 6 november is ingebroken in de Bonnefantenstraat 2. Een PC, een rekenmachine en meerdere diskettes zijn gestolen. De inbraak veroorzaakte een schade van f 4000,- aan het gebouw. Tussen 9 en 12 november zijn uit een kast op kamer 0085 Ts53 twee geldkistjes met ongeveer f750 gestolen. Van de laatste twee gevallen is aangifte gedaan bij de politie.

Stipendium

Jonge r.k. academici die blij hebben gegeven te beschikken over bijzondere kwaliteiten voor wetenschappelijk onderzoek en die tevens hun studie met een promotie hebben afgesloten of dat binnenkort zullen doen, kunnen worden voorgedragen voor een stipendium van de Niels Stensen Stichting voor het studiejaar 91/92. Info over aanmelding (voor 15/2/1991) 020-6250985.

Tennislessen P-Universeel

Voor kinderen van P-Universeel leden wordt tennisles gegeven door een gediplomeerd tennisleraar gedurende 9 weken op do.mi. van 16-17 uur in Tenniscentrum Dousberg op 2 banen. Start eerste serie 10 januari 1991, onderbreking in Carnavalsweek (do. 14 februari geen les). Tweede serie start op 11 april 1991. Bij geringe aanmelding kunnen P-Universeel leden zelf en/of hun partner een beginnerscursus volgen. Opgave bij Carla Fröberg-Gresnich Bureau Onderwijs FdG, Deb1, tel. 882315.

UNIVERSITEITSBIBLIOTHEEK

Bibliotheekinstructie

Iedere eerste maandag van de maand wordt er om 14.00 uur bibliotheekinstructie gegeven in de bibliotheeklocaties AZM/BMC, Bonnefanten en Randwijk. Eerstvolgende keer: maandag 3 december. Vooraf inschrijven bij de uitleenbalie is gewenst.

Openingstijden Universiteitsbibliotheek

Bibliotheek Bonnefanten

ma, wo, do, vr: 9.00-18.00 uur

di: 9.00-21.00 uur

za: 10.00-14.00 uur

Studielandschap Economie

ma t/m do: 9.00-21.00 uur

vr: 9.00-18.00 uur

za: 10.00-14.00 uur

Studielandschap Rechten

ma t/m do: 9.00-23.00 uur

vr: 9.00-21.00 uur

za: 10.00-17.00 uur

Bibliotheek Jezuïeten

di, wo, do: 9.00-12.00 uur

Bibliotheek AZM/BMC

ma t/m do: 9.00-21.00 uur

vr: 9.00-18.00 uur

za: 10.00-14.00 uur

Bibliotheek Randwijk

ma t/m do: 9.00-19.00 uur

vr: 9.00-18.00 uur

za: 9.00-14.00 uur

Studielandschap Geneeskunde/Gezondheidswetenschappen

ma t/m do: 9.00-21.00 uur

vr: 9.00-18.00 uur

za: 10.00-16.00 uur

Bibliotheek Vijverdal

ma t/m vr 9.00-13.00 uur

Voorlichting op school

Studenten die van hun oude school een aanvraag krijgen om studievoorlichting te komen geven, wordt verzocht contact op te nemen met de contactpersoon van hun faculteit (FdEW): mw.M.Beekman, Fac.Bureau, tel. 888829; FdG: Bureau Onderwijs, tel. 888188; FdGW: mw.Ph.Breevoort, Bureau Onderwijs, tel. 887225; FdR: mw.E.Beurskens, vakgr. Metajuridica, tel. 887020) of met mw.H.Kusters, dienst Voorlichting, tel. 887085.

VACATURES

Schriftelijke sollicitaties onder vermelding van het vacaturnummer op brief en envelop binnen 10 dagen richten aan de dienst Personele Zaken. Interne vacatures gelden uitsluitend voor medewerkers van de RL.

Interne vacature 171

Bij het Bureau Onderwijs van de Faculteit der Economische Wetenschappen is vacant de functie van

baliedmedewerker m/v 0.4 fte
Taken:

AGENDA

Informatie over promoties en inaugurale redes: Rectoraat, 887210/887096

30-11 Inauguratie mw.H.Huijter-Abu Saad.

Aula, Ts53, 16 uur

03-12 Bibliotheekinstructie Bibl. AZM/BMC,

Bonnefanten en Randwyck, 14 uur

03-12 WASO overleg. Kamer 0091, Ts53, 19

uur. Info: EFM 888756

04-12 Lezing door H.Sabbe 'Schönberg en

de tweede Weense School'. Collegezaal,

Zwi4, 20 uur. Info: Stud.Generale, 887541

05-12 Lezing door W.Callebaut 'Darwin,

filosoof van de 21ste eeuw'. Practicumruim-

ten a+b Zwi4, 16.30-17.30 uur. Info:

888382

06-12 Promotie mw.C.Verkeste. Aula, Ts53,

14 uur

06-12 Promotie P.Boekkooi. Aula, Ts53, 16

uur

06-12 Lezing door E.Denters 'Besluitvorming

en beleid binnen het Internationale

Monetaire Fonds'. Prakt.zaal 1030b, Zwi4,

15.30-17 uur

06-12 Concert, de Tweede Weense School.

Intropodium, St.Maartenspoort 2, 20.30 uur.

Info: Stud.Generale, 887541

07-12 Promotie H. van Huisseling. Aula,

Ts53, 14 uur

07-12 Promotie G.Muijsers. Aula, Ts53, 16

uur

11-12 ALFA lezing dhr.Busker van Smit

Int.BV 'Economische invalshoek van de

maritieme dienstverlening. Kamer 0090,

Ts53, 14 uur

11-12 College door W.Kusters over L.Ferron.

Kamer 1000, Ts53, 16 uur. Info:

Stud.Generale, 887541

11-12 Lezing over het Erasmus programma,

studeren in een Europese stad. Aula, Ts53,

20 uur

11-12 Lezing door E.Schönberger over

Stravinsky. Collegezaal Zwi4, 20 uur. Info:

Stud.Generale, 887541

12-12 Uitreiking Chevalier de la Légion

d'Honneur door de Franse ambassadeur in

Nederland dhr.J.R.Bernard aan H.C.Hemker.

Feestzaal, Bou3, 16 uur

12-12 Lezing door W.Callebaut 'Darwin,

filosoof van de 21ste eeuw'. Practicumruim-

ten a+b Zwi4, 16.30-17.30 uur. Info:

888382

12-12 Literaire avond over L.Ferron. Redoute

Stadsschouwburg, 20 uur. Info:

Stud.Generale, 887541

13-12 Promotie R. van Gelooven. Aula, Ts53,

16 uur

13-12 Concert Stravinsky, Nederlandse

componisten. Intropodium, St.Maartenspoort

2, 20.30 uur. Info: Stud.Generale, 887541

14-12 Promotie R.Huijsman. Aula, Ts53, 14

uur

14-12 Promotie Mw.L. van de Goor. Aula,

Ts53, 16 uur

17-12 Afscheidssymposium F.Bosman.

Stadsschouwburg, 11.45-17 uur. Info:

888584/888585

17-12 WASO overleg. Kamer 0091, Ts53, 19

uur. Info: EFM 888756

18-12 Lezing door H. van Dijk over Neder-

landse componisten. Collegezaal Zwi4, 20

uur. Info: Stud.Generale, 887541

19-12 Bewegen op muziek. Sporthal

Randwijk, 17.30 uur

20-12 IMperator lezing door prof.dr.Breuer

'Socialwirtschaftliche Situation in

Deutschland. 11 uur, zaal nog niet bekend.

Info: EFM 888756

20-12 Promotie Mw.N.Rehrer. Aula, Ts53, 16

uur

20-12 Psychiatrisch colloquium, zaal Posjet,

Vijverdal, 20-20.30 uur H.Struyker Boudier &

B.Jansen 'Time series measurements of blood

pressure'; 20.30-21 uur W.Machleidt

'Changes in power spectra in the EEG

inducted by emotions'; vanaf 21.15 uur

discussion about experimental approaches of

complex biological processes with non-linear

procedures. Info: Klin.Psychiatrie, 685329

24-12 Verplichte ADV-dag RL gesloten

25-12 Eerste kerstdag RL gesloten

26-12 Tweede kerstdag RL gesloten

27-12 Verplichte ADV-dag RL gesloten

28-12 Verplichte ADV-dag RL gesloten

31-12 Verplichte ADV-dag RL gesloten

Bulletin

- het verschaffen van mondelinge en schriftelijke informatie aan de Onderwijsbalie FdEW omtrent de inhoud en organisatie van het economie-onderwijs;
- het verzorgen van de distributie van onderwijsmateriaal;
- het beheren van publicatieborden en het elektronisch mededelingenbord van het Bureau Onderwijs van de FdEW;
- het uitvoeren van administratieve werkzaamheden.

Uitgewerkt:

- het adequaat en juist informeren van studenten/medewerkers over de inhoud en organisatie van het economie-onderwijs;
- het eventueel verwijzen naar bevoegde instanties/personen binnen of buiten het Bureau Onderwijs;
- het distribueren van onderwijsmateriaal aan zowel studenten als medewerkers, zoals blokboeken, toetsuitslagen, tentamenbewijzen, roosters etc.;
- het verzorgen van administratieve werkzaamheden waarbij gedacht kan worden aan inschrijven van bezwaarschriften, invoeren van auteursrechten, drukklaar maken van onderwijsmateriaal;
- het zorgdragen voor het voorraadbeheer van de balie en verdere inrichting;
- deelname aan bureau-overleg;
- het regelmatig overleg voeren met medewerkers van Bureau Onderwijs FdEW;
- het beheren van publicatieborden en elektronisch mededelingenbord;
- het assisteren tijdens voorlichtingsdagen;
- het registreren en terugkoppelen van klachten, vragen etc. die bij de balie worden gedeponereerd;
- het formuleren van aanbevelingen ter bevordering van een adequate informatievoorziening.

Functie-eisen:

- HAVO-niveau en MBO (bij voorkeur receptionist/loketist);
- representatief voorkomen;
- goede mondelinge uitdrukingsvaardigheid (ook in het Engels);
- 'nieuws'gierige houding, accuraat en alert;
- stressbestendige, stabiele persoonlijkheid;
- zelfstandige werkhouding;
- leeftijdsindicatie ca. 30 jaar;
- affiniteit met studenten.

Randvoorwaarden:

- bereidheid tot werken op onregelmatige tijdstippen gedurende de week;
- extra inzetbaar tijdens piekperiodes;
- aanpassen vakantie/vrije dagen aan piekperiodes.

Arbeidsvoorwaarden:

- salaris afhankelijk van ervaring en opleiding max. f 3.071,— bruto bij een full time-aanstelling (schaal 5 BBRA 1984)
- aanstelling geschiedt alsnog voor een periode van 3 jaar, met eventueel de mogelijkheid tot omzetting in vast dienstverband.

Info: mw. I. Wijk/dhr. J. Aarts, tel. 888844/888848.

BUREAU BUITENLAND

American Studies Fellowship Program van de ACLS

Voor UD-ers en UHD-ers, jonger dan 45 jaar, bestaat de mogelijkheid om 'advanced research' in de Verenigde Staten te doen op het gebied van Amerikaanse geschiedenis, cultuur of maatschappij waarin men al gespecialiseerd is. Onderzoeksprojecten moeten zich op een van de volgende gebieden richten: geschiedenis, taal, rechten, literatuur, architectuur, economie, economische geschiedenis, geografie, filosofie, politiek of de Amerikaanse maatschappij. Aanmeldingsformulieren moeten voor 1 januari 1991 bij de American Council of Learned Societies binnen zijn. Informatie: Ina Engelen.

Anglo-Dutch joint Scientific Research Programme

De NWO heeft met de British Council een overeenkomst gesloten ter stimulering van de wetenschappelijke samenwerking tussen Nederlandse en Engelse universitaire onderzoeksgroepen en onderzoeksinstituten. Het programma omvat alle wetenschappelijke gebieden. Projectvoorstellen kunnen tot drie maanden voor de geplande vertrekdatum worden ingediend bij: NWO, de heer L.K. Han, Postbus 93138, 2509 AC Den Haag. Tel. 070-34 40 626.

Univerzita Karlova (Tsjecho-Slowakije)

De Study Centre of the Language and Special Preparation of the foreign students of the Charles University biedt de volgende cursussen aan:

1. Short term intensive Czech courses;
2. One term Czech courses;
3. Two term Czech courses.

Voor meer informatie: Ina Engelen.

Japanisch-Deutsches Zentrum Berlin

Het JDZB biedt 40 Europese studenten en afgestudeerden de mogelijkheid om in Japan te studeren voor de duur van zes tot 12 maanden. Kennis van Japans of Engels is vereist. Inschrijf deadline voor de studie die op 1 april 1991 begint is 22 december 1990; voor de studie die op 1 september 1991 begint is de inschrijf deadline 31 maart 1991.

Openingstijden

Het spreekuur voor studenten wordt gehouden op woensdag- en vrijdagochtend van 09.00 - 11.30 uur in de Studie-infotheek van Studentenzaken, Oud-Gouvernement, ingang Lenculenstraat, kamernr. 0311. **LET OP:** op vrijdag 21 december 1990 en woensdag 2 januari 1991 is er geen spreekuur.

STUDENT EN ZAKEN

Attentie !!!

Het Studentendecanaat, de Studie-infotheek, de Centrale Studentenadministratie en Buro LV&S zijn in de kerst- en nieuwjaarsweken gesloten van 24 december 1990 tot en met 6 januari 1991. Het Steunpunt Studiefinanciering is gesloten van 24 december 1990 tot en met 1 januari 1991.

Studentendecanen

Open spreekuur studentendecanen: di. + do. 14.00-16.00 uur, wo. 17.00-19.00 uur. Bou3, k. 0310B. Tel. spreekuur ma. t/m vr. 13.30-14.00 uur, tel. 887354 (ook voor afspraken).

Fietsenstalling Oud-Gouvernement

Dagelijks kan geconstateerd worden welke chaos ontstaat door de gestalde fietsen voor het gebouw Bou.3. Buiten het stalling van fietsen op de autoparkeerplaatsen, maakt men hangsloten van fietsen vast aan parkeerbeugels die de parkeerplaatsen voor onbevoegde parkeerders afsluit. Blijkbaar is onvoldoende bekend voor wie deze plaatsen bestemd zijn. Behalve voor bevoegde gebruikers, zijn ze bestemd voor mensen die vanwege een handicap zo dicht mogelijk bij de ingang van het gebouw moeten parkeren. Het gebouw binnen kunnen gaan is voorwaarde voor het aldaar kunnen werken of studeren. De Werkgroep Voorzieningen Gehandicapten doet een dringende oproep aan studenten en medewerkers om hun fietsen niet op de autoparkeerplaatsen te zetten en niet aan de parkeerbeugels te ketenen. Kunt u uw fiets niet kwijt voor het gebouw, plaats hem dan bij de ingang Len.26 of in de overdekte fietsenstalling, achterzijde Len.26, bereikbaar via onderdoorgang rechts naast ingang. Dank U voor uw medewerking. Werkgroep Voorzieningen Gehandicapten.

Studie-infotheek: Informatie over studie (WO en HBO) en beroep. Openingstijden: ma., di., do., 14.00-16.30 uur, wo. 16.00-19.00 uur en vr. 09.00-12.00 uur. Len.26, k. 0311, tel. 887351.

Corresponderen met Russische studenten

Wie wil corresponderen met studenten van de universiteit van Kiev, kan hierover informatie krijgen in de Studie-infotheek.

Steunpunt Studiefinanciering

Openingstijden: ma. t/m vr. 09.00-12.00 uur en 14.00-16.00 uur, tel. 06- 3212151, Len.26.

Centrale Studentenadministratie

Attentie !!!

Op 3 en 4 december a.s. is de Centrale Studentenadministratie de gehele dag gesloten. Openingstijden telefoon en balie: Tot nader order, gelden voor de Centrale Studentenadministratie de volgende gewijzigde openingstijden: ma. t/m do. 14.00-16.00 u. en vr. 09.00-12.00 u. Len.26, Tel. 887979.

Nsem

Het spreekuur rechtspositie is voor studenten die vragen hebben over of problemen hebben met: de harmonisatiewet; studiefinanciering; auditorenfonds; examenreglement; etc. Tevens verkoop poenboek, de gids over studiefinanciering. Elke di. wo. en do. tussen 11.30 en 13.30 u., NSEM-kamer, Len. 26. Tel. 887142.

Agenda Tafelstraat 13

- Ma. 3 dec.** 20.00 u. Droomgroep
- Di. 4 dec.** 20.00 u. Social Evening, ontmoetingspunt voor buitenlandse studenten
- Wo. 5 dec.** 20.00 u. Filosofiegroep rond E. Levinas
- Wo. 5 dec.** 20.00 u. Groep rond persoonlijke creativiteit
- Do. 6 dec.** 17.45 u. Koop
- Do. 6 dec.** 20.00 u. Toneel
- Do. 6 dec.** 20.00 u. Spiritualiteitsgroep

AEGEE Maastricht

4-6 dec. TEAM '90, the European Academic Manager; Milaan

7-9 dec. Congres Mannheim: Culture

11 dec. 20.00 u. Lezing over het Erasmus-programma: de mogelijkheden voor RL-studenten om enkele maanden in een Europese stad te studeren. Aula ts.53

14 dec. Kerstdiner

Elke **1e di.** van de maand: Social Evening Tafelstraat 13 (ontmoeting met buitenl. studenten). Elke **di.**: ledenborrel in "De Kroeg" Info, inschrijving: K. 2.033, Zw.4, dag. van 11.30-12.30 u. Tel. 887071 of 257038 (Erik).

Agenda SIB-Maastricht

Wijziging: De lokatie van de ledenborrel is m.i.v. 15-11-90 gewijzigd. Nieuwe lokatie: Café van Sloun, Ts. 3. Het blijft elke eerste en derde donderdag vanaf 21.00 uur.

12 dec. Thema-middag NMB-postbank te Amsterdam. 2 Lezingen inz. toekomst van het kapitalisme in Oost-Europa, (lunch en rondleiding door "NMB-kasteel"). Slechts toegankelijk voor SIB-leden, inschrijven noodzakelijk, **Snel!** Deelname gratis.

Informatie inz. activiteiten SIB: schrift. Postbus 616, 6200 MD Maastricht, Tel. M. Sweers, 253495 of W. v.d. Werf.

KOKO-agenda

- Di. 4 dec.** 20.30-22.30 u. Video "Theo en Thea" f.1,50
- Wo. 5 dec.** Pakjesavond Sinterklaas op de kroeg
- Do. 6 dec.** Verenigingsdiscussie eerstejaarsfeest
- Di. 11 dec.** 20.30-22.30 u. Video "Steel Magnolia" f.1,50
- Wo. 12 dec.** 20.00 u. A.L.V. Bestuurswisseling! Laat of afmelden bij bestuur of de loco.
- Do. 13 dec.** Tic Tac Toc bal masqué
- Zon.16 dec.** CC. Rondleiding St. Servaas, daarna een kazematten-tocht.
- Di. 18 + wo. 19 dec.** Kerstdiner

Ichthus

Do. 6 dec. 19.30 u. Thema-avond "Heilige Geest". Voor maaltijd (18.00 u.) opgeven bij Ellen, tel. 256509, Verwerhoek 46 (zijstraat Lenculenstr.). Info bijbelkringen bij Aline, tel. 214913.

STUDIUM GENERALE

Vernieuwers van de muziek: Schönberg

Di. 4 dec. 20.00 u. Collegezaal Zw.4, spreekt prof. H. Sabbe (R.U. Gent) over Arnold Schönberg en zijn voornaamste leerlingen Anton von Webern en Alban Berg. Sabbe zal laten zien hoe deze componisten zich afzetten tegen de behoudende tonale compositie en op zoek gingen naar muziek, bevrijd van de oude harmonische zekerheden. Schönberg waagde de stap in de atonaliteit, Berg en Webern volgden. Vanuit de vrijheden van de atonale muziek ontwikkelde Schönberg een nieuwe orde: de 'twaalftoonstechniek' (dodecafonie): een reeks van twaalf noten, in een vaste volgorde gezet, dient hierbij als basisprincipe. Sabbe geeft uitleg over deze techniek en behandelt het expressionisme in de muziek van Schönberg. Daarnaast worden de contacten van Schönberg, die ook schilderde, met kunstenaars als Kandinsky, Kokoschka en Marc behandeld.

In aansluiting op de lezing van Sabbe zijn er **do. 6 dec.** (20.30 u., Intropodium, Stedelijke Muziekschool, toegang f 5,00) muziekkuitvoeringen te beluisteren van werk van Schönberg, Berg en Webern.

LV&S

Sportkaarten halve prijs

Vanaf **01-02-'91** zijn alle sportkaarten/ zwembabonnements verkrijgbaar voor de helft van de prijs (geldig t/m jun. '91)

Squashcursus gevorderden

Er zijn nog plaatsen t.b.v. squashcursus gevorderden op **ma. 14 jan.** '91 van 16.00-17.00 u. en **di. 15 jan.** '91 van 12.30-13.30 u. o.l.v. E. v.d. Pluijm. Kosten f.50,- sportkaart verplicht. Inschrijven buro LV&S.

Volksdans internationaal

Ma. 7 jan. '91 start volksdanscursus internationaal voor vrouwen en mannen van 18.45-20.00 u. o.l.v. M. Specker. De cursus bestaat uit 10 lessen van 75 min. Sporthal Randwijck. Kosten f.40,- sportkaart verplicht. Inschrijven buro LV&S.

Waterpolo wijziging

De waterpolotraining is gewijzigd van **di.avond** naar **wo.avond** van 20.30-21.30 u., zwembad Dousberg o.l.v. M.Z. en P.C.

Yogacursus

Do. 10 jan. start de yogacursus o.l.v. M. Heyligen. De cursus bestaat uit 14 lessen van 60 min., (Kerk)zaal Sterreplein 1. Groep I: 17.30-18.30 u.; groep II: 18.45-19.45 u. Kosten f.40,- sportkaart verplicht. Inschrijven buro LV&S.

Zwemmers opgelet

M.i.v. **16 okt.** a.s. is er een extra zwemtraining op **di.avond** van 21.30-22.30 u., zwembad Dousberg voor sportkaart- en zwembabonnementshouders.

Lagakari (lokatie d'n Avanceur)

Do. 6 dec. Pakjesavond

Do. 10 jan. Nieuwjaarsborrel

GENEESKUNDE

Buro Onderwijs

T.b.v. blok 3.3 "Psycho-medische problemen en geestelijke gezondheidszorg" is een literatuurboek te koop bij de verkoopbalie, Tongersestraat 53.

Voortgangstoets FdG

De eerstvolgende voor alle studenten van de Faculteit der Geneeskunde verplichte voortgangstoets wordt afgenomen op **WOENSDAG 12 december 1990** vanaf exact 9.00 uur tot 13.00 uur in de Tennishal DOUSBERG. De zalen zijn open vanaf 8.30 uur. Omdat de ervaring heeft geleerd, dat enige tijd gemoeid is met het opzoeken van de plaatsen, dient iedereen om 8.50 uur aanwezig te zijn: **de deuren gaan om 8.55 uur dicht.** De zaalindelingen zijn alfabetisch op achternaam en zijn opgehangen bij de informatiebalie van het Bureau

Bulletin

Onderwijs (Deb1). Voor invulling van de optisch leesbare antwoordformulieren svp een HB-potlood meebrengen. **Denk eraan dat ook de vraagtekenoptie ingevuld MOET worden.** De antwoordformulieren mogen niet later dan 13.00 uur worden ingeleverd. Voor het Reglement van orde wordt verwezen naar de Facultaire Studiegids Geneeskunde 1990/1991 blz. 171-172.

Wetenschapswinkel

De Wetenschapswinkel zoekt een student die een literatuurstudie wil verrichten naar de gezondheids- en milieusico's van de industriële toepassing van DNA-recombinant-technieken. De gedachten gaan o.a. uit naar een student geneeskunde, die dit onderzoek in het kader van zijn wetenschapsstage wil verrichten. Geboden: onkostenvergoeding; organisatorische en administratieve ondersteuning; inhoudelijke begeleiding en een stimulerend werkklimaat. Inlichtingen: Marleen Hertogs, Wetenschapswinkel, Looiersgracht 14, tel. 887529/7120 of Henk Meijer, Genetica, BMC, tel. 888685.

Farmakotherapeutisch Kompas

De Ziekenfondsraad stelt de vakgroep Farmakologie jaarlijks in staat een jaargroep studenten van de FdG gratis een exemplaar van het Farmakotherapeutisch Kompas te verschaffen. Dit kompas geeft een overzicht van alle in Nederland beschikbare geneesmiddelen. Per middel wordt een advies voor gebruik gegeven door de Centrale Medische Farmaceutische Commissie van de Ziekenfondsraad. De vakgroep Farmakologie heeft besloten alle derdejaars studenten het Farmakotherapeutisch Kompas te geven. De studenten kunnen dit, na overleg van de studentenkaart, persoonlijk tot uiterlijk 15 december a.s. afhalen bij het secretariaat Farmakologie, BMC.

Instituut Hart- en Vaatziekten

De Nederlandse Hartstichting stelt zich ten doel het op enigerlei wijze bestrijden van hart- en vaatziekten. In dat kader heeft de Nederlandse Hartstichting twee studentenbeurzen van elk f 5.000 ter beschikking gesteld voor veelbelovende studenten om hen de mogelijkheid te bieden in de doctoraalfase van hun studie een onderzoekstage door te brengen in een gerenommeerd onderzoeksinstituut in binnen- of buitenland. Eén beurs is bedoeld voor een student in opleiding tot arts en één beurs is beschikbaar voor een (ouderejaars) student van een der studierichtingen Gezondheidswetenschappen. Indien u in aanmerking wilt komen voor een van beide beurzen, dien dan voor 1 januari a.s. een verzoek in bij de Selectiecommissie t.a.v. R. v.d. Zander, secretaris, p/a Instituut Hart- en Vaatziekten BMC. Uw aanvraag dient te omvatten: - het onderzoek dat u wilt gaan verrichten tijdens de stage. Dit onderzoek dient zich te richten op het onderzoeksgebied hart en vaatziekten; - het onderzoeksinstituut/organisatie waar u naar toe wilt; - een planning en begroting, waarbij ook opgave wordt gedaan van eventuele andere subsidies en eigen bijdragen (ook gelden van studiefinanciering); - uw onderzoekervaring tot nu toe; - waar mogelijk een aanbeveling van studiebegeleider of hoogleraar. De selectiecommissie zal voor 1 februari een keuze maken uit de ingediende voorstellen. Voor nadere informatie over de beurzen en de daaraan verbonden voorwaarden kunt u zich wenden tot R. van der Zander, tel. 888223/130.

GEZONDHEIDSWETENSCHAPPEN

Psychokoop

VBGGK-ers, de nieuwe Psychokoop (tweede jaargang, nummer 1) ligt in de postvakjes! Heb je geen exemplaar gekregen, bel dan naar Marco Piëtte, tel. 043-618293. Kijk eerst even na of je je lidmaatschap van de VBGGK betaald hebt voor dit jaar. Niet betaald = geen Psychokoop!

Training basale gespreksvaardigheden blok 1.3.

In blok 1.3. is de training basale gespreksvaardigheden gepland. Voor tijden van training zie rooster. Het boek dat bij de training hoort is getiteld "psychologische gespreksvoering" van Lang en v.d. Molen, 1984. Het is aanwezig bij het studielandschap en te koop bij de AC.Boekhandel. Voor de eerste bijeenkomst is het de bedoeling hfd.st.5 te bestuderen. Daarnaast dient men een rol voor te bereiden. Inf.:secr. Vaardigheidsonderw.GW,tel:882235.

Training functionele analyse blok 2.3.5.

In blok 2.3.5. is de training functionele analyse gepland. Voor tijden zie rooster. Het boek dat bij de training hoort is getiteld "inleiding tot de gedragstherapie" van Orlemans, 1981. Men wordt geadviseerd dit boek aan te schaffen. Het is te koop bij de AC.Boekhandel. Voor de eerste bijeenkomst is het de bedoeling hfd.2 te bestuderen. Daarnaast dient men het leerdoelenformulier in te vullen. Inf.: secr. Vaardigheidsonderw.GW, tel:882235.

Catharina Pijlsstichting.

De Catharina Pijlsstichting verstrekt subsidies voor onder meer studiereizen in het kader van de Gezondheidswetenschappen. Aanvragen dienen vóór 1 maart danwel vóór 1 september 1991 te zijn ingediend bij mw. A. Simon, Faculteitsbureau GW. Voor nadere informatie en aanvraagformulieren kunt u eveneens hier terecht.

Stage

De Bourgognekliniek is een polikliniek voor zwangerschapsafbreking te Maastricht. Zij heeft een tweetal onderzoeksvragen geformeerd, welke door studenten GW t.b.v. hun onderzoeks-stage uitgevoerd kunnen worden.

Onderzoeksvraag 1: Het inventariseren van kennis en beeldvorming

betreffende de Bourgognekliniek bij Limburgse en Euregionale intamurale enpoliklinische gezondheidszorginstellingen. Indien er weerstanden zijn, waar zijn deze dan op gebaseerd.

Het formuleren van aanbevelingen om te komen tot een reguliere samenwerking tussen de kliniek en gezondheidszorginstellingen in de Euregio die werken op het terrein van family-planning en geboorteregeling.

Onderzoeksvraag 2.: Het beschrijven van de abortushulpverlening, zoals deze nu in haar algemeenheid van raadvlakken van de Vrouwenhulpverlening binnen de abortushulpverlening. Het formuleren van aanbevelingen m.b.t. deskkundigheidsbevordering om de visie en methoden van Vrouwenhulpverlening zo optimaal mogelijk binnen de abortushulpverlening te gebruiken en daarmee de kwaliteit de hulpverlening te verbeteren. Inf.en begel.:Marie-José Grégoire, vakgr.G&W/vrouw.stud.GW, tel:888767/888372. Uitgebreide onderzoeksvorstellen zijn ter inzage.

Wetenschapswinkel

Ten behoeve van een instelling, die zich tot doel stelt zinvolle werkzaamheden te bieden aan mensen die problemen hebben of hebben gehad op psychisch en/of sociaal vlak en die nog niet in staat zijn zelfstandig een plaats binnen het arbeidsproces te verwerven, zoekt de wetenschapswinkel een student (BB,GGK),die,al dan niet in het kader van zijn afstudeerverplichtingen, een onderzoek wil doen naar de opvattingen die over de functie van de betreffende instelling bij de relevante omgeving bestaan, alsmede naar de omvang van de potentiële doelgroep.

De financiële tegemoetkoming behoort tot de mogelijkheden. Voor nadere inf.: Jo Haesen, tel.: 887120, wetenschapswinkel, Looiersgracht 14.

Vrouwenstudies Gezondheidswetenschappen

De teksten van de lezingen en de workshops van het congres 'De Kloof Voorbij', dat in april 1990 plaatsvond, zullen in februari 1991 in de vorm van een boekje verschijnen.

Over de manier waarop men dit boekje kan bestellen, zullen dan in de Observant nadere mededelingen worden gedaan. Informatie: K. Horstman 888732 of W. Weijs 887324.

Vacature

De begeleidingscommissie Vrouwenstudies zoekt per 1 januari 1991 een student-lid die mee wil denken over de vormgeving van het onderwijs en onderzoek op het gebied van vrouwenstudies.

De commissie komt eens per maand bijeen. Voor meer informatie: K. Horstman, vakgroep GW, E-huis, tel. 888732/888780.

Sollicitatiebrieven eveneens te richten aan bovenstaand adres.

ECONOMIE

Individuele Uitdraai Voortgangstoetsen

Uiterlijk tot 1.1.1991 kunnen studenten hun individuele uitdraai van de Voortgangstoetsen 89.4 van 3.7.1990 en 90.1 van 21.9.1990 op vertoon van hun collegekaart afhalen bij de Onderwijsbalie op de 3e etage tijdens de normale openingstijden.

Tweedejaarsscriptie 1990/91

Vanaf 1.1.1991 zal de aanvullende literatuur ten behoeve van de tweedejaarsscriptie (uiterlijke inleverdatum 1.2.1991) uitsluitend nog ter inzage liggen in het Studielandschap en dus niet meer bij de Onderwijsbalie op de 3e etage.

Agenda E.F.M.

3-12 WASO-overleg, 19.00 uur, k 0091.
11-12 "Economische invalshoek van de maritieme dienstverlening", ALFA-lezing door dhr. Busker van Smit International N.V., 14.00 uur, k 0090.
17-12 WASO-overleg 19.00 uur, k 0091.
19-12 "Advertising that works!" door Procter and Gamble, van Mercurius.
20-12 "Socialwirtschaftliche Situatiuon in Deutschland", IMperator-lezing door Prof. dr. Breuer, 11.00 uur.
20-12 Gala van Mercurius.
14-1 WASO-overleg 19.00 uur, k 0091.
23/25-1 ALFA-excursie naar Straatsburg.
28-1 WASO-overleg 19.00 uur, k 0091.
14/17-2 Studiereis naar Kopenhagen van Mercurius.
18-2 WASO-overleg 19.00 uur, k 0091.
19-2 "International Management and developing countries", IMperator-seminar in de Aula.

RECHTSGELEERDHEID

Inschrijfformulieren voor onderwijsblokken

De inschrijfformulieren voor blok 3 van de dagopleiding (jaren 1 en 2) en voor blok 2 van de deeltijdopleiding (jaren 1,2,3,4 en 5) zijn verkrijgbaar aan de onderwijsbalie (Nieuwenhof). INSCHRIJVEN IS MOGELIJK TOT UITERLIJK 1 DECEMBER 1990!!!

Doctoraalbuluitreikingen

De officiële buluitreikingen zijn gepland op:
30 januari 1991 14.30 uur
24 april 1991 14.30 uur
16 augustus 1991 14.30 uur
2 oktober 1991 14.30 uur

Iedereen die hieraan wil deelnemen dient zich schriftelijk (minimaal een maand van tevoren) aan te melden via de formulieren die aan de balie verkrijgbaar zijn.

Voortgangstoets

Woensdag 19 december 09.00 uur wordt de voortgangstoets afgenomen voor alle studenten van de dagopleiding en jaar 1,3,5,6 en 7 van de avondopleiding. Zie voor de juiste indeling de borden Denk aan je collegekaart en HB potloden

Bloktoetsen

Vrijdag 21 december worden de bloktoetsen afgenomen dagopleiding:

jaar 1 (Overheid) 09.00 uur sporthal "Geusselt" Olympiaweg 81
jaar 2 (Recht, markt,staat) 13.00 uur sporthal "Geusselt"
jaar 3 (Bedrijf) 09.00 uur sporthal "De Heeg", Roserije 500
keuzeblokken 13.00 uur sporthal "De Heeg"

avondopleiding:

18.30 uur sporthal "De Heeg" (Inleiding, Rechtshandeling, Rechts-handhaving, Criminaliteit, Arbeid)

Tijdens de toets mag gebruik gemaakt worden van een niet geannoteerde editie van de wetgeving (Rode Kluwer, Vermande, Wettenbundel Open Universiteit (niet de jurisprudentiebundel)). Het spreekt vanzelf dat er in dit materiaal geen aantekeningen mogen staan. Leg je geldige collegekaart rechts boven op je tafeltje zodat er bij controle zo min mogelijk overlast ontstaat.

Informatieborden buro onderwijs

De informatieborden van het Bureau Onderwijs zijn verplaatst naar de hal bij de onderwijsbalie. Ook de indeling heeft een wijziging ondergaan. Met vragen danwel opmerkingen kan men terecht aan de onderwijsbalie.

Opstelronde dagopleiding

De opsteltitels voor de studenten van de jaren 1 tot en met 4 van de dagopleiding zijn vanaf 05-12-1990 verkrijgbaar aan de onderwijsbalie. De opstellen dienen uiterlijk op 09-01-1991 ingeleverd te worden aan de onderwijsbalie.

Afhalen beoordeelde opstellen

Aan de onderwijsbalie zijn tot uiterlijk 22-12-1990 verkrijgbaar de reeds beoordeelde opstellen die beoordeeld zijn in de periode van januari 1990 tot en met november 1990. De opstellen zijn verkrijgbaar op vertoon van een geldige collegekaart.

Practicumboek schrijfvaardigheid bij blok 1.2

Aan de onderwijsbalie is, voor de studenten van cursusjaar 1, verkrijgbaar het PRACTICUMBOEK behorend bij het practicum schrijfvaardigheid van blok 1.2

Inzage bloktoetsen

De bloktoetsen, waarvan de uitslag bekend is gemaakt op de informatieborden, zijn op vertoon van een geldige collegekaart, TER INZAGE, verkrijgbaar aan de onderwijsbalie. De inzagetermijn bedraagt 10 dagen. Binnen deze termijn dienen de bloktoetsen weer ingeleverd te worden aan de onderwijsbalie.

Europese Integratie

Studenten die voor het derde blok (start 10.01.1991) Europese Integratie hebben gekozen dienen zich voor 5 december te melden aan de balie van buro onderwijs om op hun voorkeur op te geven voor de Nederlands- of Engelstalige onderwijsgroep

Studielandschap

Het studielandschap zal van 24 december t/m 1 januari gesloten zijn

Vaardigheidstoets jaar 2 deeltijd

De vaardigheidstoets behorend bij het praktikum casusoplossen voor jaar 2 van de deeltijdopleiding wordt niet afgenomen op 8 januari maar op donderdag 13 december van 18.30-21.30 uur in de collegezaal Nieuwenhof

Rechtsgeschiedenis avondopleiding

Maandag 3 december 18.30 uur praktikum 1001B N vragenuur over de leerstof rechtsgeschiedenis

Overheid

di 4 dec 10.30 uur Mabi bioscoop: kollege
vr 30 nov 10.30 uur Staaarzaal: kollege

Recht, Markt en Staat

woe 5 dec 13.00 uur Staaarzaal: kollege

Bedrijf

woe 5 dec 15.30 uur Staaarzaal: kollege

Vorbereidend Onderzoek strafzaken

woe 5 december 14.00 uur praktikum 1001a N geeft J. Klifman in het kader van het blok een lezing over "de telecommunicatietap"

Internationale samenwerking

do 6 december houdt drs. E. Denters (VU A'dam) een lezing in het kader van het blok Internationale Samenwerking in een Interdependente Wereld. Titel van de lezing: Besluitvorming en beleid binnen het Internationale Monetaire Fonds. Tijd: 15.30-17.00 uur prak 1030b N. De lezing is voor alle belangstellenden toegankelijk.

STUDIEBEGELEIDINGPROP.RECHTEN.

Ervan. repetit. geeft ma en do av. te M'tricht aan bep. groep gericht begeleiding met oog op **BLOKTOETS OVERHEID** in december. Zes bijeenkomsten van 3 uur à f20,- per uur. Aanvang 3 dec. Inl. en aanm. tel. 04407-2540.

U wilt een RIJBEWIJS

10 Theorielessen, computertoets, leerboek en examenaanvraag: fl. 135,-

Praktijklessen in Volkswagen Golf kosten fl. 37,50

GARANTIE

Door ons stappenplan en het houden van proefexamens, wordt U optimaal voorbereid en vertrouwd gemaakt met uw rijexamen. Indien U voor het proefexamen slaagt, doch niet voor het eigenlijke examen, bieden wij U de mogelijkheid tot een gratis herexamen.

VERKEERSSCHOOL 'CHRISTOFFEL'

Gerckenshaag 33, 6228 EL, Maastricht. tel. 043-611315

pro civibus
verzekert academici
gezond als een vis?

zorg dat u niet in de netten verstrikt raakt
bijvoorbeeld met onze pro'polis ziektekosten verzekering.

Amsterdam 020-5 708 208
Stadhouderskade 140
Groningen 050-184114
Spilsluizen NZ 11

Agenda

vrijdag 30 november

Julius Caesar, Maastrichtse Operette Vereniging, Stadsschouwburg, 20.00
Limburgs Symphonie Orkest, o.l.v. Salvador Mas Conde, Staargebouw, 20.00
Kätchen uit Heilbronn, Kruis van Bourgondië, Hoogfrankrijk, 20.30
The Merryonets, Gay Ensemble, CCV-theater, 20.30
Amsterdams Kleinkunst Festival, Theatercafé, 23.00

zaterdag 1 december

Hans Berghuis, presentatie dichtbundel, Boekhandel De Tribune, Kapoenstraat 8-10, Maastricht, 17.00
Julius Caesar, Maastrichtse Operette Vereniging, Stadsschouwburg, 20.00
Advents concert, Vera Petry, Tatsuya Mochizuki en Olivev Holzemburg, Cellebroederskapel, 20.00
Kätchen uit Heilbronn, Kruis van Bourgondië, Zaal het Vervolg, 20.30
De tijd dringt, Theateropleiding Eindhoven, Löss Theater, 20.30
Arte Y Solera, flamencogroep, Podium SLIK, 22.00
Amsterdams Kleinkunst Festival, Theatercafé, 23.00

zondag 2 december

Julius Caesar, Maastrichtse Operette Vereniging, Stadsschouwburg, 20.00
Toto, popgroep, MECC, 20.00
Kätchen uit Heilbronn, Kruis van Bourgondië, Zaal Het Vervolg, 20.30

dinsdag 4 december

Cameretten Festival 1990, cabaret, Stadsschouwburg, 20.00
Kätchen uit Heilbronn, Kruis van Bourgondië, Zaal Het Vervolg,

woensdag 5 december

Lunchconcert, pianist Sepp Grotenhuis, Redoute, 12.30
Kätchen uit Heilbronn, Kruis van Bourgondië, Zaal Het Vervolg, 20.30

donderdag 6 december

Kätchen uit Heilbronn, Kruis van Bourgondië, Zaal Het Vervolg, 20.30
Tweede Weense School, concert rond A. Berg, A. Webern en A. Schönberg, Intropodium, i.s.m. Studium Generale, 20.30

Exposities

Stephen H. Epstein, schilderijen, Galerie FAH, Brusselsestraat 80, Maastricht, 30 nov. t/m 5 jan. 1991, vr t/m zo 13-17
Didier Vermeiren, Bonnefantenmuseum, Dominikanerplein 5, Maastricht, 25 sept. t/m 10 febr., di t/m vr 10-17, za, zo en feestdagen 11-17
Oermensen in Nederland. Belvedere: leven in de oude steentijd, Bonnefantenmuseum, Dominikanerplein 5, Maastricht, 7 okt. t/m 20 jan., di t/m vr 10-17, za, zo en feestdagen 11-17
Oermensen in Nederland. Belvedere: klimaat en landschap in de oude steentijd, Natuurhistorisch Museum, De Bosquetplein 6-7, Maastricht, 7 okt. t/m 20 jan., ma t/m vr 10-12.30 en 13.30-17, za, zo en feestdagen 14-17
Elie Noiret, beeldhouwwerk en **Arend Grit**, collages, "de witte raaf", Tongerseplein 2A, Maastricht, 29 sept. t/m 15 dec. Ma t/m vr 9-17
José Lips-Besselink, Temperaschilderijen, Galerie Felix, Wycker Brugstraat 16, Maastricht, 30 nov. t/m 29 dec. Ma 13-18; di t/m za 9-18
Kick op keramiek in veel toonaarden, Galerie de Sauveur, Dorpstraat 119-21, Ulestraten, 17 nov. t/m 4 dec. Do t/m zo 14-17
Marco Juriën, sculpturen en grafiek, Schuwirth & van Noorden, Rechtstraat 64, Maastricht, 10 nov. t/m 15 dec. Do t/m za 14-18
Ger Lataster, grafiek, Galerie La Dependance, O.L. Vrouweplein 24, Maastricht, 18 nov. t/m 21 dec. Do t/m zo 12-17.30
Dre Devens, Kees Barten, locals, Simer, Bogaardenstraat 40B, Maastricht, 17 nov. t/m 8 dec. Wo t/m za 13.30-18.00
Jack Poell, beelden in brons en terracotta, De Keerder Kunstkamer, Kerkstraat 10, Cadier en Keer, zo 25 nov. t/m 31 dec. Vr t/m zo 13-18
John Lennon art Exhibition, Hanenhof Geleen, 24 nov. t/m 16 dec. Dag. 16-20
Grafiek Expositie, etsen, litho, zeefdrukken, Galerie Anny van den Besselaar, Tafelstraat 6a, Maastricht, 27 nov. t/m 8 dec.

Film

Speelweek 30 nov. t/m 6 dec.
Filmbuis Lumière, Bogaardenstraat 40b

Romeo, 20.00
Blue Velvet, 21.00
Herinneringen aan het Gele Huis, 22.00

Cinema Palace, Wyckerbrugstr. 1

Flatliners, dag. 18.00 en 21.00. Zo en wo ook 14.30
Ghost, dag. om 18.00 en 21.00. Za, zo en wo ook om 14.30
Pretty woman, dag. 18.15 en 21.15

Mabi, Kleine Gracht 24A (woesdagavond 5 dec. gesloten)

Problem Child, vr t/m zo 14.30, 18.45 en 21.15. Ma, di do 21.00. Wo 14.30
Cadillac Man, vr t/m zo 18.30 en 21.15. Ma, di en do om 21.00
Presumed Innocent, vr t/m zo 14.30, 18.30 en 21.15. Ma, di, do 21.00. Wo 14.30
Good Fellas, vr t/m zo 14.30 en 20.15. Ma, di en do 20.30

Bouillonstraat 12
6211 LH Maastricht
tel. 043-887015
fax 043-257312

**ACADEMISCHE
BOEKHANDEL
MAASTRICHT**

Geopend:
ma. t/m vr.
9.00-18.00
za.
10.00-17.00

De Academische Boekhandel Maastricht is speciaal afgestemd op de wensen van academici. Naast de verplichte en aanbevolen titels voor studenten in de disciplines Rechten, Economie, Geneeskunde en Gezondheidwetenschappen, is er een uitgebreide voorraad recent verschenen vakliteratuur op deze gebieden.

Proefschrift ? Datawyse !

Datawyse kan samen met Krips Repro ook uw proefschrift verzorgen. Van diskette tot en met het drukwerk. Of alleen het drukken.

Datawyse en Krips Repro bieden u tesamen alle diensten om uw proefschrift van A tot Z te begeleiden, vorm te geven en/of te drukken.

Wilt u meer weten of de brochure aanvragen?

Bel dan tussen 14.00 en 18.00 uur: 043-473460 of stuur een briefje.

datawyse	Datawyse Publishing Services	Krips Repro Meppel
Volantruwe 6		Kaapweg 6
6218 EH Maastricht		7940 KC Meppel
tel 043-473460		05220-65900
fax 043-472274		

KAMER ZOEKENDE??

Zoekt u een kamer of zoekt u een betere kamer, laat u dan inschrijven bij :

S.B.M. Partners in Vastgoed

Wij werken volgens een uniek systeem !

Stuur onderstaande bon in een voldoende gefrankeerde envelop naar : S.B.M. Partners in Vastgoed, postbus 1251, 6201 BG Maastricht, u ontvangt dan uitgebreide informatie en een inschrijfformulier.

AANVRAAGBON INSCHRIJFFORMULIER

Naam _____
Adres _____
Postcode _____
Plaats _____

s.v.p. Invullen in blokletters - Inschrijvingskosten f35,-

Het schematisch dubbelleven van GVO-medewerker Paul Geelen

Repeteren is voor mensen die 't niet kunnen' en dat doen ze dan ook niet, de drie leden van het Duo Penotti Trio. Paul Geelen (toetsen), Bas Barlusconi (sax) en drummer Paul Heinen improviseren, arrangeren en maken teksten terwijl zij optreden. Of het nu is bij een decadente party op een luxe cruiseschip of zomaar op een plein onder de platanen in een Zuid-Frans dorpje.

Paul Geelen studeerde bewegingswetenschappen en werkt sinds twee jaar bij GVO. Vier jaar geleden werden hij en Barlusconi, toen nog allebei student, aan elkaar voorgesteld in de kroeg en besloten samen muziek te gaan maken. "Bas speelde pas een half jaar sax, maar hij is een echt talent. We besloten naar Parijs te gaan. Rond carnaval hebben we daar een week lang gespeeld. Met de trein ernaar toe, op de bonnefooi een kroeg in en spelen tot we ons hotel konden betalen. Een jaar later

trokken we in de zomer zes weken door Zuid-Frankrijk. Nu met een auto vol apparatuur." De toernee was een succes, tenminste grotendeels. "In Cassis sur Mer schoot een toeschouwer met een jachtgeweer rakelings over ons heen. Onze muziek beviel hem blijkbaar niet zo. Jammer voor hem. Hij kreeg de rest van het publiek over zich heen. Wij hebben ons boeltje gepakt en zijn weggegaan."

Het duo werd een trio door de komst van drummer Paul Heynen.

"Eigenlijk is hij pianist, maar bij ons drumt hij net zo ludiek als wij sax en toetsen spelen." Het ludieke zit 'm in de manier waarop de drie op elkaar inspelen, grappen uithalen en experimenteren. Zij deinen voor geen enkele muziekstijl terug: disco, rock and roll, funk, latin, jazz. Met twee toetsenborden creëert Geelen net zo makkelijk een bluesband als een samba-

orkest. "Bas is de man van de woorden, ik van de noten. Als ik een bestaande melodie inzet, verzint hij ter plekke een tekst en omgekeerd. Wij maken coupletten probleemloos langer of korter en dat kan omdat ik mijn instrument door en door ken en net als in mijn werk schema's gebruik. Ik weet wat ik moet doen om ergens uit te komen. Bas versiert mijn schema's en de drummer houdt ons in het gareel. Wij willen wel weten waar en voor wie we moeten spelen, zodat we rekening kunnen houden met de sfeer en een eventueel feestprogramma."

Geelen heeft ooit vijf jaar pianoles gehad, klassiek zoals gebruikelijk. Leuk vond hij het niet. Liever speelde hij Herman Brood, een dagelijkse portie van tenminste een uur. Tien jaar geleden stopte hij met les en ging alleen verder met de verkenning van het instrument. Inmiddels weet hij ook de weg op keyboard en synthesizer. "Eigenlijk

zijn het heel verschillende instrumenten met eigen kenmerken en mogelijkheden. Toch vind ik dat piano de basis moet zijn voor iedere toetsenist."

De Penotti hebben gemiddeld twee optredens per weekend, overal in Nederland, meer buiten dan in Maastricht. "Ik houd het vol omdat het zo leuk is, maar het is wel een soort dubbelleven dat ik leid. Voor een optreden van drie uur ergens ver weg zijn wij minstens een avond en nacht in touw." "Of wij uniek zijn? Dat denk ik niet, maar voor mij is dit groepje wel uniek. Ik zou niet weten hoe ik een band als deze zou moeten samenstellen. Hij is gegroeid uit niets. We groeien nog steeds, gaan binnenkort tapes opnemen en wie weet in de toekomst wel een plaatje. We hebben nummers die best een hitje zouden kunnen worden."

"Creativiteit wordt nog veel te weinig gebruikt in de gezondheidszorg"

"Schilderen heb ik nodig voor het evenwicht. Als je studeert doe je teveel alleen met je hoofd". Dat zegt van Margriet van Pelt. Ze studeert Theorie der gezondheidswetenschappen en schildert in haar vrije tijd. Van 10 december '90 tot 10 januari '91 exposeert zij - samen met Jo Evers - olieverfwerk en achterglas schilderijen in Sciencepark II aan de Beeldsnijdersdreef. Dit in het kader van een reeks tentoonstellingen van leerlingen van Herman Hollewand.

Van Pelt en Evers zijn trouwe aanhangers van Hollewand. Hoe lang zij precies cursist zijn bij hem weten ze niet, maar in elk geval ergens tussen de tien en vijftien jaar. Hij boeit nog steeds. Van Pelt: "Saai? Nee, zeker niet. Herman bouwt de cursus op en biedt veel verschillende technieken aan. Van hem hebben wij dat achterglas schilderen geleerd, een vrij onbekende techniek."

De verf wordt aan de achterkant van een glasplaat aangebracht en daarover heen komt een zwarte deklaag. Het schilderij mag geen licht doorlaten. Het effect is verrassend. De kleuren krijgen een extra glans alsof ze geëmailleerd zijn. Ondanks de deklaag lijken zij transparant.

Zo lang bij dezelfde meester, werken in dezelfde techniek: dat moet toch wel leiden tot eenvormigheid? Niets is minder waar. De glaswerken lijken niet op elkaar. Van Pelt zet strakke Egyptische figuren neer, zwart omlijnd en ingekleurd met heldere kleuren: oker, oranje, goud en turquoise. Evers gebruikt donkere blauwen, in fijne penseelstreekjes tekent zij sprookjesachtige motieven: Koning Midas met de zelsoren, Orpheus en Euridice. Zij werkt met de krasteknik: een deel van de verf wordt weggekrast en met een andere

tint opnieuw overgeschilderd. De krasjes blijven zichtbaar.

Het olieverfschilderij waaraan Van Pelt de laatste hand legt is niet figuratief. Opvallend is wel weer het kleurgebruik. Evers en Van Pelt: "Daarin zijn we echte leerlingen van Herman. Kleur vindt hij heel belangrijk en daarin is hij ook dwingend. Hij schrijft bijvoorbeeld een bepaalde kleur rood voor. Die moeten we gebruiken!"

Wat heeft schilderen met gezondheidswetenschappen te maken? Van Pelt: "Schilderen kan mensen helpen om uit hun problemen te komen. Dat weet ik heel zeker. Er wordt helaas nog veel te weinig met creativiteit gedaan. Ik zie mij na mijn studie geen onderzoek doen met statistische gegevens achter een bureau op een instituut. Ik wil meer met mensen werken en als ik de creativiteit daarbij kan betrekken, dan graag."

De studie die Van Pelt heeft gekozen lijkt toch niet aan die behoefte te beantwoorden: theorie naar naam en inhoud. Twee jaar geleden begon zij eraan. Ze was toen vierenveertig jaar en had net de opleiding aan de Mikojel in Sittard voltooid. Vanwaar die studiedrang?

"De Mikojel heb ik gekozen vanwege de

Margriet van Pelt en Jo Evers (foto Jean-Pierre Jans)

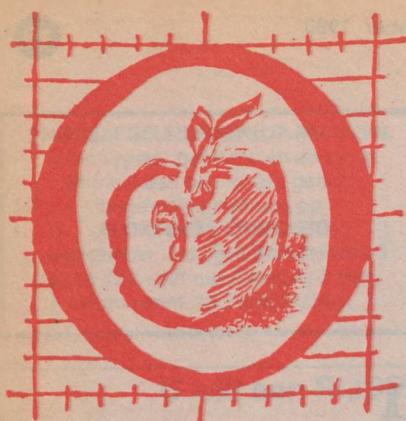
creativiteit. Maar na een stage in Vijverdal bleef ik met heel veel vragen zitten, waarop ik geen antwoord kon vinden. Ik merkte dat het me ontbrak aan voldoende theoretische kennis. Deze studie is heel interessant omdat je leert over de gezondheidsgebieden heen te kijken. En ik vind het wel leuk tussen die giechelende meiden. Bovendien ben ik niet de enige oudere. Er is zelfs een meneer die nog ouder is dan ik."

Evers (63) komt ook uit de gezondheidswereid. Zij heeft gewerkt als medisch analiste in het de Weverziekenhuis in Heerlen. Ze is vervroegd uitgetreden en heeft nu alle tijd

om te schilderen. Vorig jaar kreeg zij een eervolle vermelding bij de selectie voor de Alphons Winterprijs. Beide schilders hebben al eerder geëxposeerd.

Het gesprek is afgelopen, de fotograaf wacht. Dan verzucht Van Pelt: "Gelukkig vraag je niet hoe ik aan inspiratie kom, want dat zou ik echt niet weten. Dat schilderij is begonnen in bad. Ik zat bellen te blazen in het schuim en dacht: zulke vormen wil ik maken."

Lucia Geurts

Enge man

Ik heb me een tijdje kunnen inhouden, maar er moet mij nu weer een wrevel van het hart over de malle mannen die er op deze aardkloot rondkruipen.

Veel mannen zijn ronduit vervelend. Op zich is dat een gemakkelijk idee. Met sommige van die mannen kan ik zelfs nog opschieten ook. Mannen in pakken, en met dikke auto's onder hun kont.

Van die carrière-kerels. Okee, die komen er rond voor uit dat ze een doel in het leven voor ogen hebben.

Andere mannen zijn pluizige geitewollensokken. Ook niet gek. Kan ik soms ook nog wel wat mee.

Dan is er nog de kaste van moderne, netjes opgevoede mannen. De mannen die elkaar zonder gêne, zonder dat het moet, zonder dat ze nu direct homoseksueel zijn, gezellig een paar dikke pakkerds op de wangen geven. Mannen die weten dat de wereld nu anders in elkaar zit dan in 1860.

Maar dan! De wolf in schaapskleren! De progressieve man, de Groene, die zich voor de vorm hult in een afgetrapt spijkerjasje en voddige sandalen, maar stiekem in de hersenpan onder de ongewassen haardos ideeën buldigt waarvoor zelfs Joseph Luns zich nog zou schamen.

Soms kan je dat begrijpen: de Duitse Grünen zijn radicaal tegen elke vorm van het toestaan van euthanasie op het grondgebied van de oosterburen. Dat is te bevatten, want de Duitsers zitten met een enge erfenis op dat gebied.

In Nederland is de cultuur wat anders. Onze progressivo's vinden dat alles moet kunnen, en dat diegenen in de samenleving die dat door omstandigheden niet kunnen door ingrijpen van hogerhand die mogelijkheid wél krijgen.

En nu komt de Enge Man in het spel. De Enge Man kuiert door het leven met een air à la 'Kom jongens, laot gaon, alles moet kunnen, want zie mij eens progressief zijn!' Als een soepele tolerante flapdrol kuiert hij door het leven.

Maar als het puntje bij het paaltje komt vindt de Enge Man onder dat mom allerlei redenen om een reeks van beschaafdheden en respect onder de zoden te schoffelen. Zo ken ik een dergelijke engerd die als super-links door het leven wil gaan, maar tegelijkertijd van mening is dat in feite alleen getrouwde mannen en vrouwen kinderen mogen, moeten en kunnen krijgen en opvoeden. Het is diezelfde man die onder het masker van feminist vrouwen hulp durft te weigeren bij listige technische kwesties. 'Ach meisje, doet de carburateur van je autootje vervelend tegen je? Jammer hè! Nou, zoek het maar lekker uit, hoor.' Stelt U zich er een verveeld temend toontje bij voor. Als het om een vriend van hem zou gaan zou hij onmiddellijk onder de motorkap duiken, maar nu het een vrouw betreft grijpt hij zijn kans om eens even lekker neerbuigend te laten merken dat al die emancipatie flauwekul is.

Wolven in schaapskleren zijn die types, lieve dames. Hoedt U voor dergelijke Enge Mannen! Partij van de Arbeid, Groen Links: screent Uw gelederen op dergelijk reactionair geraaskal! Bab.

Eva

*Welke Jeltsta wordt de volgende Gorbatsjov?
- Dbilla Singh -*

Na tien jaar drieëntwintig adressen

Het mag nog anderhalf jaar: zuchten om de spatborden van je fiets die steeds harder gaan rammelen over de keitjes van de binnenstad. Gissen naar de plaats waar je college, onderwijsgroep, toets of practicum gehouden wordt, omdat je zo stom bent geweest je agenda te vergeten. Wie onthoudt er nou in welk van de drieëntwintig locaties 'het' te doen is?

Nog anderhalf jaar mag je uren onderweg zijn voor een boek. Zowel in de bibliotheken van Randwyck, Vijverdal, het ziekenhuis als Bonnefantenklooster staan boeken van de studie gezondheidswetenschappen.

BERICHT UIT MAASTRICHT

Slecht voor je culturele vorming is het propedeusejaar gezondheidswetenschappen niet. Rebekka van Gent, nu tweedejaars, kan prat gaan op regelmatige bezoeken aan het Staargebouw, de Stadsschouwburg, het MECC en de Mabi-bioscoop. Meestal voor colleges, zo nu en dan een toets. Fit blijft ze ook: voor een bloktoets gaat ze naar sporthal De Geusselt, voor een zogenaamd bewegingspracticum naar sporthal Randwyck. Op een maandagochtend fietsen we door Maastricht, volgens het lijstje dat ze thuis heeft opgesteld. Beginpunt is Becanusstraat 9, oftewel het Groene Kruis-gebouwtje, ergens tussen ziekenhuis Annadal en winkelcentrum Brusselse Poort. Hier huist Bewegingswetenschappen, een paar weken geleden door Rebekka gekozen als afstudeerrichting. "We komen hier alleen voor practica," zegt ze, "en om werkstukken in te leveren. Dan hangen de uitslagen ook ergens. Koffie kun je wel krijgen als je het zelf zet, en er staat een kopieerapparaat waar je gewoon nog moet afrekenen. Geen kaartjes dus."

Van Becanusstraat naar Biomedisch Centrum, hemelsbreed een afstand van enkele tientallen meters. Sinds de invoering van het nieuwe beveiligingssysteem van het BMC niettemin een hele rit. Alleen via de hoofdingang kun je het gebouw in, tegen inlevering van je collegekaart en het zetten van een handtekening. In het BMC woont de vakgroep Biologische Gezondheidskunde en een enkele milieugezondheidskundige. Van Gent: "Hier krijgen we practica, anatomie en snijzaal, dat soort dingen. Onderwijs dat wordt verzorgd door medewerkers van geneeskunde. En beneden doen we testjes op de fiets-ergometer."

Bijzonder studentvriendelijk is het BMC niet. Het duurt maanden voor je er de weg kent en verse koffie is er alleen tussen de middag te krijgen, als de kantine open is. Maar de kopieerapparaten zijn

goed en de automaten met kopieerkaartjes nooit leeg. Handig als je in de kelder van het gebouw Annalaan 60 een print wil maken op de laserprinter en erachter komt dat je kopieerkaartje leeg is. Hoef je maar vijf minuten te fietsen naar het BMC.

Statistiekopdrachten, de gruwel van propedeusestudenten, moeten worden uitgevoerd in datzelfde Annalaan 60, het gebouw van de medische informatici. In de kelder staan de computerterminals op een rijtje, op die beeldschermen kun je ook je studieresultaten tevoorschijn toveren. "Al duurt dat vaak een paar maanden," aldus Rebekka van Gent.

We fietsen verder, naar Tongersestraat 53, ook wel hoofdgebouw genoemd. "Je leert op den duur hoe je de kortste weg uitkiest," roept ze, terwijl ik een zijstraat mis.

In het hoofdgebouw komen gezondheidswetenschappers alleen nog voor een enkele onderwijsgroep. De laatste medewerker is een paar maanden geleden verhuisd naar elders.

Voor de tocht van de Tongersestraat naar het hart van de faculteit laten we de fiets maar staan. Lenculenstraat 14, het faculteitsbureau: "Nooit geweest, ik wist niet dat ze daar zaten," zegt van Gent. Kapoenstraat 2 staat ook niet op haar lijstje, maar dat komt omdat dat zo vanzelfsprekend is. Hier komt elke student gezondheidswetenschappen, hier zijn de postvakjes en de balie van bureau onderwijs. De vakgroepen Gezondheidsvoorlichting en opvoeding, Verplegingswetenschap, Epidemiologie en Gezondheidsrecht zijn hier ondergebracht. Als gezelligheidscentrum van de faculteit staan er vier blauwe fauteuils rond een houten tafeltje met tijdschriften. De frisdrankautomaat is leeg.

De wind neemt toe. Moeten we helemaal over de Kennedybrug naar Randwyck om te zien dat daar boeken op de planken staan? Lijkt Rebekka van Gent te willen vragen. Nee, laat maar zitten. De komende anderhalf jaar zal ze die route nog zo'n tweehonderd keer moeten afleggen. En de weg naar het de onderwijsruimtes in het NS-station nog honderd keer. Andere studenten gezondheidswetenschappen toeren regelmatig naar Tongerseweg 57 (Geestelijke gezondheidskunde), Abtstraat 4 (het informatiecentrum Memic), Bisschopssingel 22 (Beleid en beheer) of - voor colleges - naar de Statenzaal in het Oud-Gouvernement.

Drieëntwintig locaties: eigenlijk is het niet eens zo veel. Volgens de opgave van hoofd Bureau Onderwijs Jeff Wintgens zijn er bij het onderwijs aan de faculteit der gezondheidswetenschappen in totaal zevenendertig vakgroepen betrokken. Dan is het geen wonder dat je wat heen en weer moet fietsen.

Geert Dekker